

СОВЕТ
СРЕДНЕКОРСИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул. Молодежная, д.13, д. Средняя Корса,
Арский муниципальный район, 422024

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
УРТА КУРСА
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ
Яшьләр ур, 13 йорт, Урта Курса авылы,
Арча муниципаль районы, 422024

Тел. (84366) 53-4-32, факс (84366) 53-4-32. E-mail: Skor.Ars@tatar.ru

19 октябрь 2017 ел

№ 41

Урта Курса авыл жирлеге Советы

КАРАРЫ

Урта Курса авыл жирлеге» муниципаль берәмлеген төзекләндерү кагыйдэләрнең проекты

“Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында” 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясы нигезендә, тулаем “Урта Курса авыл жирлеге” муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү объектларын чиста һәм тәртиптә тотуга бердәй таләпләр билгеләү максатларында Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының Урта Курса авыл жирлеге советы:

1. «Урта Курса авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенң кушымтада бирелгән төзекләндерү кагыйдэләрнең проекты расларга.

2. «Урта Курса авыл жирлеге» муниципаль берәмлеген төзекләндерү кагыйдэләрен раслау турында» 2014 елның 08 апрелдәгә 5 номерлы Урта Курса авыл жирлеге Советы карарын (2014 елның 14 июлдәгә 18 номерлы үзгәрешләр белән) үз көчен югалткан дип санарга.

3. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының «Урта Курса авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставында билгеләнгән тәртип нигезендә Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматның рәсми порталында һәм махсус мәгълүмат стендларында әлеге карарны бастырып чыгарырга.

4. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көннән үз көченә керә.

5. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп, оруны үз өстемдә калдырам.

Урта Курса авыл жирлеге башлыгы

Вафина Р.Р.

Урта Курса авыл жирлеген муниципаль берәмлеген төзеклендеру кагыйдэлэрнең проекты

I. Гомуми нигезлэмэлэр

1. «Урта Курса авыл жирлегенен» муниципаль берәмлеген төзеклендеру кагыйдэлере (алга таба - Кагыйдэлэр) «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законны, әйләнә-тирә мохитне саклау турындагы Федераль кануннар, халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге, Россия Федерациясенен, Татарстан Республикасының һәм муниципаль норматив хокукый актлар нигезендә эшлендә.

2. Әлеге Кагыйдэлэр барлык физик һәм юридик затларның оештыру-хокукый рәвешләрнен бәйсез рәвештә үтәве мөмкин.

3. Әлеге Кагыйдэлэр «Урта Курса авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенен бөтен территориясендә гамәлдә һәм таләпләр билгели:

1) биналарны (торақ йортларны да кертеп) карап тоту, алар урнашкан корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен тиешле биналарның һәм корылмаларның тышкы күренешенә карата;

2) төзеклендеру эшләре исемлегенә һәм аларны үтәү ешлыгына;

3) «Урта Курса авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге территориясен төзеклендерүне оештыру (урамнарны яктыртуны, территорияне яшеллендерүне, урамнар исемнәре һәм йортларның номерлары булган күрсәткечләр урнаштыруны, кече архитектура формаларын урнаштыруны һәм тотуны да кертеп).

4. Территорияләренә төзеклендеру элементларын проектлау һәм урнаштыру шөһәр төзелеше һәм жир законнары, махсус нормалар һәм кагыйдэлэр, дөүләт стандартлары, «Урта Курса авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенен Генераль планы, «Урта Курса авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенен жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләре, «Урта Курса авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенен проект документациясе, билгеләнгән тәртиптә расланган проект документациясе нигезендә гамәлгә ашырыла.

5. Әлеге Кагыйдэлэр «Урта Курса авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге территориясендә көнкүреш һәм сәнәгать калдыкларын жыюны, алып китүне, транспортировкалауны, утильләштерүне һәм эшкөртүне оештыру буенча мөнәсәбәтләренә жайга салмый.

Төп төшенчәләр

6. Әлеге Кагыйдэләрне гамәлгә ашыру максатларында түбәндәге төшенчәләр кулланыла: жирле әһәмияттәге автомобиль юлы - транспорт чаралары хәрәкәте өчен билгеләнгән һәм автомобиль юлының бүленгән полосасы чикләрендә һәм аларда урнашкан яисә алар астында урнашкан конструктив элементларны (юл полотносы, юл өслеге һәм шуңа охшаш элементлар) һәм аның технологик өлеше булган юл корылмаларын - саклагыч юл корылмаларын, ясалма юл корылмаларын, житештерү объектларын, автомобиль юлларын төзеклендеру элементларын үз эченә алган транспорт инфраструктурасы объекты;

фасадның архитектура үзенчәлекләре - бинаның фасадның, шөһәр төзелеше мохитенен конструктив һәм эстетик сыйфатларын чагылдыра торган аермалы характеристикалары (стиль һәм композицион бөтенлек, ритм, ярашлылык һәм пропорциональ булу, визуаль кабул итү, ачык һәм ябык киңлекләр балансы);

фонсыз конструкцияләр - тышкы мәгълүмат чараларын әзерләү ысулы, корылма аерым хәрәфләрдән, билгеләрдән, билгеләрдән, декоратив элементлардан тора;

территорияне төзеклендеру - территорияне карап тоту буенча чаралар комплексы, шулай ук гражданның яшәү шартларының уңайлылыгын тәмин итүгә һәм арттыруга, территориянең санитария һәм эстетик торышын яхшыртуга юнәлдерелгән территорияләренә төзеклендеру элементларын проектлау һәм урнаштыру;

вертикаль яшеллендеру - биналарның фасад өслекләрен һәм корылмаларны, шул

исәптән балконнарны, көймәләрне, галереяларны, терәк стеналарын һ.б. куллануны, аларда стационар һәм мобиль яшел утыртмаларны урнаштыру өчен;

витрина - фасадның бер өлешен биләп торучы тоташ пыялалау рәвешендәге проем (тәрәзә, витраж);

барлыкка килгән төзелешнең тышкы архитектур йөзе - жирлекнең тышкы образын формалаштыручы биналар һәм территорияләр фасадларының архитектур-сәнгать һәм шөһәр төзелеше үзенчәлекләре;

яктыртуның тышкы ысулы - мәгълүмати конструкцияне яктырту ысулы, ул вакытта мәгълүмат кыры аңа юнәлтелгән утның еракта урнаштырылган чыганагы белән яктыртыла;

квартал эчендәге (жирле) юл - магистраль урамнардан торак йортлар төркемнәренә һәм кварталның башка урыннарына таба транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәте өчен билгеләнгән автомобиль юлы;

төзекләндерүне торгызу - юлларның, хужалык проездының, тротуарның бөтен киңлегенә сыйфатлы асфальт түшәмәне торгызуны, бордюр ташын кире урнаштыруны, туфракның ундырышлы катламын торгызу, газ үләннәре чәчелү һәм бозылган яшел утыртмалар утырту тырмасы астына газлар ремонтлауны, реклама конструкцияләрен һәм төзекләндерүнең башка элементларын торгызуны үз эченә алган эшләр комплексы;

газон - махсус сайлап алынган үләннәр орлыклары чәчелә торган, ул утырту өчен фон, парк корылмалары һәм ландшафт композициясенә мөстәкыйль элементы булып тора, шулай ук табигый үлән капламы;

жирлек территориясе - муниципаль берәмлек чикләре чикләрендә территория;

мәгълүматны тапшыруның динамик ысулы - мәгълүматны электрон чыганақлардан файдаланып тапшыру ысулы һәм мәгълүматны алмаштыруны күздә тоткан табло;

йорт биләмәсе - ишегалды корылмалары булган индивидуаль торак йорт һәм әлеге йорт урнашкан жир кишәрлеге;

ишегалды корылмалары - жир кишәрлегендә урнашкан вакытлы ярдәмче корылмалар (базлар, күгәрченнәр, сарайлар һ.б.);

йорт билгеләре - аншлаг (урам, майдан, проспект атамаларын күрсәтүче), номер билгесе (йорт һәм корпус номерын күрсәтүче), подъезд һәм фатирлар номерын күрсәтүче, инвалидлар өчен объекттан файдалану мөмкинлеген тәэмин итүче халыкара символ, байрақлар, истәлекле такталар, полигонометрик билге, яңгыр сүндерү гидранты күрсәткече, грунт геодезик билгеләр күрсәткече, магистраль һәм су үткәргеч чөлтәр камералары, жирлек канализациясе күрсәткече, жир асты газүткәргече корылмалары күрсәткече;

бина - автоном рәвештә яшәргә, реконструкцияләнергә һәм эксплуатацияләнергә мөмкин булган бердәм күләм төзелеш системасын (төзелешкә бер рөхсәт нигезендә төзелгән) тәшкит итүче капитал төзелеш объекты;

яшел утыртмалар - табигый һәм ясалма килеп чыккан агач-куаклык һәм үләнчел үсемлекләре жыйелмасы (паркларны, урманнарны, махсус сакланылучы табигать территорияләрен, бульварларны, скверларны, бакчаларны, бакчаларны, газоннарны, чөчөкләкләрне, шулай ук аерым торучы агачларны һәм куакларны да кертеп);

жир кишәрлеге - Жир өслегенәң характеристикалары булган, аны индивидуаль билгелә бер әйбер сыйфатында билгеләргә мөмкинлек бирә торган өлеше;

жир эшләре - жирлек территориясенәң камилләштерелгән яисә грунт катламын бозуга яисә юлларның һәм тротуарларның камилләштерелгән катламын төзүгә (укладка) бәйле эшләр;

инженерлык коммуникацияләре - инженерлык-техник тәэмин итү чөлтөрләре: суүткәргеч, канализация, жылыту, торбаүткәргеч, электр тапшыру линияләре, элемент һәм жирлек территориясендә гамәлдә булган йә салына торган башка инженерлык корылмалары;

яңгырлы канализация (яңгыр сулары) - өске (яңгыр сулары, таллар), су юу һәм дренаж суларын транспортировкалау өчен билгеләнгән технологик яктан бәйле инженерлык корылмалары (улақлар, яңгыр сулары, лотоклар һәм торбалар) комплексы;

жемелдәүче яктылык - яктылык агымы характеристикаларын (төс, яктылык, керешү чираты һ.б.) алмаштыруны күздә тотта торган яктылык-динамик нәтижә;

тышкы яктырту - жирлекнең караңгы вакытында магистральләр, урамнар, майданнар, парклар, скверлар, бульварлар, ишегаллары һәм жәяүлеләр өчен билгеләнгән элементлар жыйелмасы;

килеп туган төзелешнең тышкы архитектур йөзен бозу - урнаштыруга рөхсәт ителә торган һәм рөхсәт ителми торган тышкы мәгълүмат урнаштыру чараларының тибына һәм төренә карата таләпләрне, шул исәптән, жирлек барлыкка килгән төзелешнең тышкы архитектур йөзен саклау

кирәклеген исәпкә алып, әлеге Кагыйдәләр билгеләгән таләпләрне үтәмәү;

рөхсәтсез (санкцияләnmәгән) чүпләк - үз белдеге белән (рөхсәт ителмәгән) ташландыру (урнаштыру) яисә каты көнкүреш, эре габаритлы, төзелеш калдыкларын, юридик яисә физик затлар эшчәнлегә барышында барлыкка килгән башка чүп-чарны, 50 кв.м дан артык майданда һәм 30 куб метрдан артык күләмдәге складлау;

стационар булмаган сәүдә объекты - инженерлык-техник тәэмин итү челтәрләренә тоташтыру (технологик тоташтыру) булуга яисә булмавына карамастан, жир кишәрлегенә нык бәйлә булмаган вакытлыча корылган яисә вакытлыча конструкциядән гыйбарәт сәүдә объекты;

яшелләндерү - үсемлек компонентларын актив кулланып муниципаль берәмлек тирәлеген формалаштыруны тәэмин итә торган территорияне төзекләндерү һәм ландшафт оешмасы элементы, шулай ук инженерлык әзерлегенә төрлө төрләре буенча эшләр үткәргә (вертикаль планлаштыру, терраслау, кронирование һ.б.) бәйлә комплекслы процесс һәм яшелләндерелгән территорияләргә төзекләндерү: турыдан-туры агач утырту, шул исәптән эре үлчәмнәр, куаклыклар, үләнчел газлар, чәчәклекләр, альпинарийлар һәм рокарийлар булдыру, махсуслаштырылган бакчалар төзү һ.б.лар төзү белән бәйлә комплекслы процесс;

гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр - гомуми файдаланудагы территорияләрдә урнашкан скверлар, парклар, бакчалар һәм бульварлар;

чикләнгән файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр - предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләрнең яшелләндерелгән территорияләре;

махсус билгеләнештәге яшелләндерелгән территорияләр - санитария зоналары, су саклау зоналары, зиратларны яшелләндерү, үсентеләр питомниклары;

махсус сакланылучы табигать территорияләре - табигать комплекслары һәм аеруча табигатьне саклау, фәнни, мәдәни, эстетик, рекреацион һәм савыктыру өһемиятенә ия булган, жирле үзидарә органнары карарлары тарафыннан тулысынча яисә өлешчә хужалык файдалануыннан алынган һәм алар өчен махсус саклау режимы билгеләнгән жир, су өслеге һәм алар өстендәге һава кичлөгә участоклары;

жәмәгать транспортының көтүен туктату - жәмәгать транспортын туктату, пассажирлар утырту һәм төшерү зонасына һәм жәмәгать транспортында пассажирлар көтөп тору зонасына ия махсус жиһазландырылган майданчык;

пиялаланган фасад - фасадның бөтен яссылыгын яисә аның шактый өлешен алып тора торган тоташ пияладан эшләнгән фасад;

яктыртуның ачык ысулы - яктылык чыганагының аны тарату өчен каршылыклары булмаган мөгълүмати конструкцияне яктырту ысулы;

жирлек панорамасы - жирлек территориясенә ачык пространстводан (яр бие, майданы, су объектлары акваториясе, күренеш һәм күзәтү майданчыклары) кабул ителә торган, жирлек характеристикаларын һәм силуэтын ача торган фрагменты;

жәяүлеләр өчен зоналар - транзит хәрәкәт итү максатларында халык хәрәкәте үткәрелә торган һәм билгеле бер характеристикаларга ия булган жирлек территорияләре участоклары, алар урамнан тыш һәм жир өсте жәмәгать транспорты тукталышлары булу, хезмәт күрсәтү объектларының, тарих һәм мәдәният ядкарларына, рекреацияләргә югары концентрациясе һ.б. Жәяүле зоналар эспландларда, жәяүлеләр урамнарында, торақ пункт майданнарының жәяүле частларында формалашырга мөмкин;

йорт алды территориясе - яшелләндерү һәм төзекләндерү элементлары булган күпфатирлы йорт урнашкан жир кишәрлегә, әлеге йортка хезмәт күрсәтү, эксплуатацияләү һәм төзекләндерү өчен билгеләнгән һәм күрсәтелгән жир кишәрлегендә урнашкан башка объектлар;

якындагы территория - бина, корылма, койма, төзелеш майданчыгы, сәүдә, реклама объектлары чигенә турыдан-туры тоташа торган территория, бирелгән жир кишәрлегә чикләренә, шулай ук милектәге, файдаланудагы (биләүдәге) башка объектларга;

продуктив хайваннар һәм кошлар - алар сөтне, йонны, йомырканы һәм башкаларны алу өчен күп тапкырлар яисә даими кулланыла торган хайваннар һәм кошлар;

тышкы мөгълүмат чараларын (паспортны) урнаштыру проекты - Башкарма комитет карары белән расланган, ул төзекләндерү элементларының тышкы күренешен һәм төгәл урынын, ә атап әйткәндә тышкы мөгълүмат чараларын билгели торган һәм аны идентификацияләү өчен кирәкле башка белешмәләргә үз эченә алган билгеләнгән рәвештәге документ;

территорияне санитар чистарту - аерым территориядән жыю, каты көнкүреш һәм эре габаритлы калдыкларны алып китү һәм утильләштерү (зарарсызландыру);

яктылык тартмасы - тышкы мөгълүмат чараларын әзерләү ысулы, корылма эчке яктыртылган бер күләмнән яисә күләмле элементлардан гыйбарәт;

авыл хужалыгы хайваннары - терлекчелек һәм башка авыл хужалыгы продукциясен, терлекләргә житештерү өчен кулланыла торган хайваннар, кыйммәтле мехлы жәнлекләр, куяннар, умарталар һәм башкалар;

махсуслаштырылган оешмалар - төзелгән муниципаль контрактлар нигезендә жирлек территориясен төзекләндерү өлкәсендәге эшчәнлекнең махсус төрләрне гамәлгә ашыручы төрле оештыру-хокукий рәвештәге юридик затлар;

территорияләргә тоту - жир кишәрлегендә урнашкан биналарны, корылмаларны, кече архитектура формаларын, коймаларны, төзелеш майданчыкларын, яшел утыртмаларны, жир асты инженерлык коммуникацияләрен һәм аларның конструктив элементларын, транспорт инфраструктурасы объектларын үз вакытында ремонтлау һәм фасадларын карап тотуга бәйле чаралар комплексы;

жирле эһәмияттәге юлларны тоту - юлларның, юл корылмаларының, юлларны комплексы төзекләндерү элементларының транспорт-эксплуатация торышын тәэмин итә торган эшләр комплексы;

Тышкы мәгълүматны урнаштыру чарасы (вывеска) - оешма урнашкан урында һәм (яисә) турыдан-туры товарны реализацияләү урынында урнашкан һәм (яисә) турыдан-туры товарны реализацияләү урынында урнаштырылган мәгълүмати конструкция булган территорияне төзекләндерү элементы, күрсәтелгән мәгълүмат "Кулланучылар хокукларын яклау турында" Федераль законның 9 статьясы нигезендә мәжбүри булган мәгълүматны кулланучыларга житкерү өчен биналарны мәгълүмати рәсмиләштерү максатларында хезмәтләр күрсәтү, ә атап әйткәндә, оешманың фирма исеме (исеме) һәм аның эш режимы турындагы мәгълүматны, шулай ук законны үз көченә урнаштыру мәжбүриле булган яисә эшлекле әйләнеш гадәте аркасында урнашкан һәм реклама белән бәйле максатларны эзәрлекләми торган мәгълүматны. "Тышкы мәгълүматны урнаштыру чарасы" һәм "тышкы мәгълүмат чарасы" төшенчәсе тиңдәш;

махсус жирлек эһәмиятендәге территорияләр - жирлек территориясенә өлеге Кагыйдәләрдә урнашкан төзелешнең тышкы архитектур йөзен саклап калу максатларында урнаштыруга рөхсәт ителә һәм рөхсәт ителми торган тышкы мәгълүмат урнаштыру типлары һәм төрләре билгеләнә торган, шул исәптән мондый конструкцияләргә таләпләр билгеләнә торган махсус статус һәм (яисә) югары мәдәни-рекреацион һәм социаль кыйммәткә ия булган өлеш;

территорияләргә жыештыру - житештерү һәм куллану калдыкларын, башка чүп-чарны, карны махсус билгеләнгән урыннарда жыюга, алып китүгә бәйле эшчәнлек төре, шулай ук халыкның экологик һәм санитар-эпидемиологик иминлеген һәм әйләнә-тирә мохитне саклауга юнәлдерелгән башка чаралар;

урамнар һәм гомумпоселок юллары - гомуми кулланылыштагы территорияләр, аларның жирлек мохите эстетикасына югары таләпләр куелган;

вәкаләтле орган - үз компетенциясе чикләрендә жирлек территориясен оештыруны, координацияләүне һәм төзекләндерүне гамәлгә ашыручы башкарма комитет;

фасад - бинаның тышкы ягы (төп, ян, ишегалды);

фон конструкцияләре - хәрәфләр, билгеләр һәм декоратив элементлар фон өслегендә урнашкан тышкы мәгълүмат чараларын эзәрләү ысулы;

фриз - фасадның декоратив әйләнә торган элементны яки горизонталь полоса рәвешендәге козырек;

фронтон - бинаның фасадының соңгы кат тәрәзәләренә югарыгы билгеләреннән яисә чыгыш ясаучы элементлардан фасадның өске ноктасына кадәр үлчәнгән түбәдән югарырак күтәрелүче йомгаклау өлеш;

территорияне төзекләндерү элементлары - төзекләндерүнең состав өлеше буларак кулланыла торган декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, үсемлек компонентлары, жиһазларның һәм бизәлешнең төрле төрләре, кече архитектура формалары, стационар булмаган объектлар, тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары.

II. Территорияләргә төзекләндерүгә, карап тотуны һәм жыештыруны оештыруга гомуми таләпләр

7. Жирлекнең бөтен территориясе һәм анда урнашкан барлык биналар (торак йортларны да кертеп) һәм корылмалар (алга таба - биналар, корылмалар) төзекләндерелергә, эчтәлеккә һәм жыештырылырга тиеш.

8. Гомуми файдаланудагы территорияләргә, шул исәптән урамнар, машина юллары, жирле эһәмияттәге автомобиль юллары, яр буйлары, скверлар, пляжлар, башка объектлар

биләгән жир кишәрлекләрен карап тотуны һәм жыештыруны оештыру вәкаләтле органнарны үз вәкаләтләре чикләрендә гамәлгә ашыра.

9.Жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын тоту һәм жыештыру махсуслаштырылган оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла

9.1.Жирлек территориясендә узучы тимер юл юллары әлеге корылмаларны файдаланучы оешмалар көче белән тәэмин ителә.

10.Яшелләндерү һәм төзекләндерү элементларын тоту һәм карау түбәндәгеләрне гамәлгә ашыра:

1) бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә - жир кишәрлегенең милекчеләре яисә башка хокук ияләре;

2) гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр чикләрендә - муниципаль заказны урнаштыру нәтижәләре буенча әлеге эшләрне башкаруга конкурс откан вәкаләтле орган яисә махсуслаштырылган оешма;

3) чикләнгән файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр (предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләр) һәм махсус билгеләнгән урыннар чикләрендә (санитария зоналары, су саклау зоналары, зиратлар, питомниклар) - әлеге объектларның хужалары;

4) йорт яны территорияләре чикләрендә - күпфатирлы йортлардагы торак урыннар милекчеләре яисә идарәче оешмалар;

5) жир өсте коммуникацияләренең, шул исәптән электр челтәрләренең, яктырту челтәрләренең, радиолинияләренең сак зоналарында күрсәтелгән коммуникацияләр хужалары;

6) жир асты коммуникацияләренең сак зоналарында (әгәр урнаштыру рөхсәт ителгән булса) - күрсәтелгән коммуникацияләр хужалары.

11. Урамнардан һәм юллардан грунт һәм жир өсте суларын чыгару өчен билгеләнгән кюветларны, торбаларны, дренаж корылмаларын жыю һәм чистарту, су сиптерү коллекторларын һәм яңгыр суларын агызу коеларын чистарту аларны эксплуатацияләүче оешмалар тарафыннан башкарыла.

12. Жәмәгать бәдрәфләрен урнаштыру һәм тоту тәртибе гамәлдәге законнар, санитария кагыйдәләре һәм нормалары нигезендә билгеләнә.

Санитария һәм туалетларның техник торышы өчен җаваплылыкны аларның милекчеләре, хужалары, арендаторлары яки махсуслаштырылган оешмалар китерә, аларга хезмәт күрсәтә.

13.Төзекләндерү эшләрен башкару ешлыгы эшләрнең заказчысы тарафыннан объектларның тиешле санитар һәм техник торышын тәэмин итүне исәпкә алып билгеләнә.

14.Жирлек территориясен тоту һәм жыештыру чикләре бирелгән жир кишәрлегенең чикләре (жир кишәрлеге билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән булса, биләмәдәге жир кишәрлегенең фактта урнашкан чиге буенча) нигезендә физик һәм юридик затлар тарафыннан билгеләнә.

15.Вәкаләтле орган жирлек территориясен, шул исәптән гомуми файдаланудагы территорияләрне, билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә карап тоту һәм жыештыру эшләренең үтәлешен тикшереп тора.

III. Алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен тышкы күренешенә, фасадларның һәм коймаларның, юлларның, индивидуаль торак йортларның, яңгыр канализациясе челтәрләренең, күзәтү һәм яңгыр сулары коеларының, су бүлеп чыгару корылмаларының, техник элемент чараларының, тышкы яктырту объектларының, кече архитектура рәвешләренең, стационар булмаган объектларның, төзелеш эшләрен җитештерү урыннарының, күмү урыннарының тышкы кыяфәтенә, автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау урыннарына карата таләпләр. Жирлек территориясен бәйрәм белән бизәү

Алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен тоту буенча гомуми таләпләр

16. Күчемсез милек объектларыннан файдаланучы һәм (яисә) аны биләүче предприятиеләр, оешмалар, гражданныр, шул исәптән шәхси милек хокукында, биналарны, корылмаларны эксплуатацияләргә һәм аларны техник эксплуатацияләүнең билгеләнгән кагыйдәләре һәм нормалары нигезендә ремонтларга, биналарның, фасадларның, коймаларның төзеклеген, биналардагы вывескаларны, фатир номерлары, йорт номерлары күрсәткечләре күрсәткечләрен күзәтергә, аларны вакытында ремонтларга һәм буйрга тиеш.

17. Алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен милекчеләре яисә башка хокук ияләре үзләре йә махсуслаштырылган оешмаларны үз акчалары исәбеннән жәлеп итү юлы белән тоталар.

18. Алар урнашкан биналарның, корылмаларның һәм жир участкаларының эчтәлеге алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен төзекләндерүне үз эченә ала:

биналарның, корылмаларның фасадларын карап тоту;

2) жир кишәрлеген жыештыру һәм санитар-гигиена белән чистарту;

3) гражданныр, оешмалар һәм индивидуаль эшкуарлар эшчәнлеге нәтижәсендә барлыкка килә торган житештерү һәм куллану калдыкларын жыю һәм алып китү;

Жир кишәрлегендә урнашкан яшелләндерү һәм төзекләндерү элементларын карап тоту һәм тәрбияләү.

19. Биналарның, корылмаларның фасадлары төзелеш өлешендәге, декоратив бизәлешле һәм инженерлык элементларына күренеп торган зыян күрергә тиеш түгел һәм тиешле эстетик халәттә ярдәм итәргә тиеш. Бинаның фасадын буяу фасадның гомуми мәйданының 1%тан артыграгын тәшкит итмәскә тиеш.

20. Законда һәм башка хокукий актларда билгеләнгән тәртиптә шушы максатлар өчен билгеләнмәгән жир кишәрлегендә төзелгән йә моңа тиешле рәхсәтләр алмыйча яисә шәһәр төзелешле һәм төзелеш нормаларын һәм кагыйдәләрен житди бозып төзелгән торак йортның, башка вакытлы төзелешнең һәм корылманың яисә башка күчәмсез мөлкәтнең үз белдеге белән төзелешле тыела.

Биналар, корылмаларның фасадларын карап тоту

21. Биналарның фасадлары, корылмалары эчтәлеге:

21.1. фасадларның, шул исәптән керү ишекләрен һәм козырекларын, балкон һәм көймә коймаларын, түбәләрен һәм аерым баскычларны, төшү һәм баскычларны коймаларны, витриналарны, декоратив детальләрен һәм башка конструктив элементларны, һәм аларның төсен үз вакытында ремонтлауны һәм торгызуны һәм торгызуны;

21.2. Суусемнәрнең, су торбаларының һәм сливларның төзек хәлдә булуын һәм аларның эчтәлеген тәэмин итү;

21.3. герметизация, жөйләрне сүтеп ябыштыру һәм тишеп чыгару;

21.4. керү урыннарын, тәрәзә төпләрен һәм ишегалларына керү урыннарын торгызу, ремонтлау һәм вакытында чистарту;

21.5. фасад өслекләрен, шул исәптән фасадларның элементларын, аларның торышына һәм эксплуатацияләү шартларына бәйлә рәвештә, вакытында чистарту һәм юдырту;

21.6. Тәрәзәләрен һәм витриналарны, вывескаларны һәм күрсәткечләрен вакытында юу;

21.7. язудардан, рәсемнәрдән, белдерүләрдән, плакатлардан һәм башка мәгълүмати-басма продукциядән, шулай ук граффитидан чистарту.

22. Түләнергә тиешле биналарның, төзелмәләренң һәм корылмаларның фасадлары элементлары составына түбәндәгеләр керә:

1) приямкалар, подвалга керү урыннары һәм чүп-чар окамералары;

2) керү төркемнәре (баскычлар, мәйданчыклар, култыкшалар, ишек өстендәге козыреклар, коймалар, ишекләр һ.б.);

3) цоколь һәм отмостка;

4) диварлар яссылыгында;

5) фасадларның чыгыш ясаучы элементлары (балконнар, көймәләр, эркерлар, карнизлар һ.б.);

6) түбәләр, шул исәптән рәшәткәләрен киртәләүче вентиляция һәм төтен торбаларын да кертеп, түбәгә чыгу һәм башкалар;

7) архитектура детальләре һәм облицовка (колонналар, пилястрлар, розеткалар, капительләр, фризалар, пояслар һ.б.);

8) чокырларны да кертеп, су үткәргеч торбалар;

9) парапетлы һәм тәрәзә коймалары, рәшәткәләр;

10) тәрәзә, балкон, билбау, цоколь, свеслар һ.б.ларның металл бизәлеше;

11) асылмалы металл конструкцияләр (әләм тотучылар, анкерлар, янгын баскычлары, вентиляция жиһазлары һ.б.);

12) панельләр һәм блоклар арасындагы горизонталь һәм вертикаль жөйләр (эре панельле һәм эре блоклы биналарның фасадлары);

13) пыяла, рамнар, балкон ишекләре;

14) биналарга якин урнашкан стационар коймалар.

23. Милекчеләр, биналарның, корылмаларның хокук ияләре, торак белән тәэмин ителгән биналар һәм тиешле вазыйфалар йөкләнгән башка затлар түбәндәгеләргә бурычлы:

23.1. Кирәк булганда, елга бер тапкырдан да ким түгел, фасадларны чистартып юарга,

23.2. кирәк булган саен, елга ике тапкыр, язын (жылыту системаларын сүндергәннән соң) һәм көзен (жылыту сезоны башланганчы), тәрәзәләр пыяласының эчке һәм тышкы өслеген, балкон һәм көймә ишекләрен, керү ишекләрен химик чаралар белән чистартырга һәм юарга;

23.3. Агымдагы ремонтны, шул исәптән фасадның төсен, фасадның факттагы торышын исәпкә алып, 5-6 ел эчендә даими рәвештә яңартып үткәргә;

23.4. фасадның аерым элементларын (цоколь, күселәр, баскычлар, приямкалар, керү ишекләре, капка, цоколь тәрәзәләре, балконнар һәм көймәләр, су үткәргеч торбалар, тәрәзә төбәндәге отливлар, сызыкча ачышлар һәм башка конструктив элементлар) төзекләндергә;

Ярдәм итүче ремонт кимендә өч елга бер тапкыр уздырылырга тиеш. Фасадларның конструктив элементлары һәм эшләнеше аларның нормаль тузган саен торгызылырга яисә кинәт зарарлану шартлары барлыкка килгәндә (аварияләр, стихияле бәла-казалар, янгын һ.б.) әлеге хәлләр туктатылганнан соң ике ай эчендә торгызылырга тиеш;

Чыгыш ясаучы конструкцияләр жимерелү ихтималы булган очракта, 23.5 Сак-кисәту чараларын (киртәләр, челтәрләр урнаштыру, элементның жимерелә торган өлешен демонтаж һ.б.) башкарырга;

23.6. Мондый вывеска эксплуатацияләнгән очракта (арендатор (субарендатор) һәм башка очрактарда тышкы мөгълүматны (вывеска) урнаштыру чарасын демонтажларга.

24. Фасадларны эксплуатацияләгәндә рөхсәт ителми:

24.1. биналарның һәм корылмаларның фасадлары стеналары өслегенә зарарлануы (пычрануы): подтеклар, ефәк буяулар, ярыклар булу, штукатурка, тышлау жайланмалары өзелү, кирпич кладкасының зарарлануы, тимер-бетон конструкцияләргә саклану катламының өзелүе һ.б.

24.2. панелара бәйләнешләргә герметизациясен бозу;

24.3. штукатуркаларның, тышчаларның, фасадларның, биналарның яисә корылмаларның цоколь өлешенә жимереклеге (шартлавы, пычрануы), шул исәптән тәрәзә, керү урыннары конструкциясенә төзексезлеге;

24.4. балконнар, лоджия, эркерлар, тамбурлар, карнизлар, козыреклар һ.б. биналарның фасадларның чыгып торган элементлары зарарлану (пычрану);

24.5. балконнарның, парапетларның киртәләрен жимерү (юклығы, пычрануы);

24.6. бинаның фасадында һәм (яисә) түбәсендә флаглар, флаглар тоткыч корылмаларын, флагштоктарны вәкаләтле орган белән килештерелгән проект булмаса, урнаштыру һәм эксплуатацияләү;

24.7. фасадларның элементларын, түбәләрен, диварларын һәм корылмаларын (төтен йөрешләрен, вентиляцияне, телевидение һәм радионы күмәк кабул итү системалары антенналарын, үткәргечле радиотапшырулар челтәрләре стойкаларын, фронтоннарны, козырекларны, ишекләргә, тәрәзәләргә, парапетларны, янгынга каршы баскычларны, жир асты линияләрен һәм һава-кабельне кичүләргә беркетү сыйфатында файдалану;

24.8. тиешле рөхсәттән башка балконнар, лоджияләргә тышкы яктан керләр, келәмнәр, киём-салымнар элү, урамга чыга торган биналарның төп фасадларын төрле предметлар белән пычрату;

24.9. архитектур детальләрдә, декор элементларында, кыйммәтле архитектура бизәкле өслекләрдә тышкы кондиционерлар һәм антенналар урнаштыру, шулай ук архитектур өслекләргә зарарлау китерә торган ныгытма;

24.10. фасадның гамәлдәге декоратив, архитектура һәм сәнгать элементларын керү төркеме элементлары, керү төркемнәрен урнаштырганда яңа бизәк һәм реклама белән капларга;

24.11. Бинаның фасадында һәм (яисә) түбәсендә, паспортсыз тышкы мөгълүмат урнаштыру чаралары корылмаларында урнаштыру һәм эксплуатацияләү, гамәлгә куя тәктәләреннән, режим тәктәләреннән тыш, вәкаләтле орган белән килештерелгән;

24.12. Аларны алга таба афишалар, белдерүләр, плакатлар һәм башка мөгълүмати-басма продукцияне фасадларда, тәрәзәләрдә (шул исәптән тәрәзә уемының эчке ягында), биналарның, төзелешләргә һәм корылмаларның пыялаланган ишегендә (шул исәптән ишекнең пыяла өслегенә эчке ягында) куллану максатларында элү һәм ябыштыру;

24.13. әлеге биналар, корылмалар милекчеләргә, күпфатирлы йорттагы урыннар

милекчеләренең ризалыгын алмыйча, биналар, корылмалар фасадына граффити ясау;

24.14.тышкы кондиционерларны исемлекләре Урта Курса авыл жирлегә башкарма комитетының муниципаль хокукый актлары белән расланган төп урамнарда һәм гомумшәһәр юлларында урнашкан биналарның төп һәм ян фасадларында урнаштыру.

25. Антенна-фидер жайланмаларын, радиожиһазлар кабул итә торган радиорелей станцияләрен, иярчен һәм эфир телевидениесе антенналарын урнаштыру рөхсәт ителми:

25.1. Төп фасадларда;

25.2. брандмауэрларда, ишегалды һәм ян фасадларда;

25.3. биналарның һәм корылмаларның (манараларның, куполарның) силуэт төгәлләүләрендә, парапетларда, түбә коймаларында, вентиляция торбаларында;

25.4. фасадның почмак өлешендә;

25.5 Балконнар, көймә коймаларында.

26. Тышкы күзәтү видеочаралары лапаслар, козыреклар, балконнар, эркерлар, архитектур детальләрдән азат булган фасад кишәрлекләрендә, декорларда, бизәлешнең кыйммәтле элементларында урнаштырыла.

Колонналарда, фронтоннарда, карнизларда, пилястраларда, порталларда, козырекларда, балконнар цокольләрендә тышкы күзәтү камераларын урнаштыру рөхсәт ителми.

27. Була:

27.1. керү юлларында мәгълүмати стендлар урнаштыру;

27.2. проект карары нигезендә биналар түбәсендә эфир телевидениесен коллектив кабул итү системалары антенналары һәм кабельләре урнаштыру.

Йорт билгеләре

28. Биналар, корылмалар йорт билгеләре белән жиһазланган булырга тиеш.

29. Аншлаклар һәм номер билгеләре чисталыкта һәм төзек хәлдә булырга тиеш. Аншлакларның һәм номер билгеләренең чисталыгы һәм төзеклеге өчен биналарны карап тоту өчен җаваплы затлар җаваплы була;

30. Рөхсәт ителми:

30.1. чыгыш ясаучы вывескалар, консольләр, шулай ук аны кабул итүне кыенлаштыручы объектларның номерлы билгесә белән янәшә урнаштыру;

30.2. фасадның чыгыш ясаучы элементлары янында яисә фасадның заглубленный участокларында, декор, көрнннзләр, капка элементларында номерлы билгеләр һәм күрсәткечләр урнаштыру;

30.3. аншлакларның билгеләнгән урыннан ирекле хәрәкәт итүе.

Түбәләр

31. Биналар, корылмалар түбәләре, су үткәрү системасы элементлары, төтен чыгару һәм вентиляция системалары төзек хәлдә булырга һәм теләсә нинди һава торышы шартларында йорт һәм жәяүлеләр өчен куркыныч тудырмаска тиеш.

32. Кышын биналарның милекчеләре һәм башка хокук ияләре, шулай ук күпфатирлы йортлар белән идарә иткәндә идарәче оешмалар тарафыннан түбә кардан, наледн һәм сосулдан вакытында чистарту оештырылырга тиеш. Жәяүлеләр зонасына чыга торган якларда кар түбәсен чистарту участоклар киртәсә белән башкарылырга һәм барлык кирәкле чаралар кабул ителергә тиеш, бары тик тәүлекнең якты вакытында гына. Түбәнең калган скатларынан кар ташлау, шулай ук яссы түбәләр эчке ишегалды территорияләренә чыгарылырга тиеш. Йорттан жәяүлеләр юлына ташланган, жәмәгать транспортының көтү тукталышы, юлларның бер өлеше кар һәм кичекмәстән жыештырылырга тиеш.

33. Кар һәм наледн ташлаганда, суыткычлар салганда, түбәдә ремонт һәм башка эшләр башкарганга агач һәм куакларның, электр белән тәэмин итүнең һава линияләренең, яктырту һәм элементә, юл билгеләренең, юл билгеләренең, юл киртәләренең һәм жайланмаларының, жәмәгать транспортын көтү павильоннарының, декоратив бизәкләренең һәм биналарның инженерлык элементларының сакланышын тәэмин итә торган чаралар күрелергә тиеш. Күрсәтелгән элементлар зарарланган очракта, алар түбәне чистарткан һәм зарарланган очракта

торгызылырга тиеш.

34. Биналарның, корылмаларның түбэләре су үткәргечләре булырга тиеш, алар жәяүлеләр һәм жәяүлеләр зоналарына агып төшә торган суның турыдан-туры элөгүенә юл куймый. Желоба, воронка, водостоклар аерылгысыз булырга һәм жыелган су күләменә үткәргүенә исәпләнергә тиеш. Юл кырыйларына жәяүлеләр зоналары булган биналар ягына чыга торган шоферлар жәяүлеләр юлыннан читкә китәргә тиеш.

35. Рөхсәт ителми:

35.1. түбә өстендә түбә, түбә ябу өчен билгеләнгән предметларны (калаклар, скрепкалар, ломнар), төзелеш материалларын, ремонт калдыкларын, файдаланылмый торган механизмнарны һәм башка предметларны төзү;

35.2. Түбәдән су торбалары бүрәнәләренә боз, кар һәм чүп-чар агып төшә.

Жир кишәрлекләрен карап тоту

36. Жир кишәрлекләренең территорияләрен тоту түбәндәгеләрне үз эченә ала:

36.1. көндәлек чүп-чардан, яфраклардан, кар һәм боздан (наледи);

36.2. юлларның, күперләренең, урамнарның, тротуарларның, юл йөрү юлларының, жәяүлеләр территорияләренең бозлавыкка каршы материалларын эшкәртү;

36.3. карны көрәү һәм себерү;

36.4. кар һәм боз чыгару (кар-боз берәмлекләре);

36.5. контейнер майданчыкларын, барлык төр калдыклар өчен контейнерлар, чүп савытлары, эскәмияләр, кече архитектура формаларын һәм башкаларны чиста һәм техник яктан төзек хәлдә тоту;

36.6. чүп-чар жыю камераларын, контейнерларны (бункерларны) һәм контейнер майданчыкларын жыештыру, юу һәм дезинфекцияләү;

36.7. Яңгыр һәм кар суларын аерып алу;

36.8. каты көнкүреш, эре габаритлы һәм башка калдыкларны жыю һәм алып китү;

36.9. территорияләрендә тузан жыю һәм һаваның дымлануын киметү өчен полив;

36.10. яшел утыртмаларның сакланышын һәм аларны карауны тәэмин итү;

36.11. коммуналь билгеләнештәге объектларны, инженерлык коммуникацияләрен (корылмаларын), юлларны, тимер юл юлларын, күперләрен, жәяүлеләр өчен кичүләрен төзегәннән, реконструкцияләгәннән һәм ремонтлаганнан соң төзекләндерүнең бозылган элементларын торгызу, реставрацияләү, археологик һәм башка жир эшләрен башкару;

36.12. смотр һәм яңгыр суларын агызу коеларының (яңгыр суларын агызу канализациясе), гамәлдәге дәүләт стандартлары таләпләре нигезендә жир асты коммуникацияләре (корылмалары) коеларының эчтәлегә;

36.13. Жир кишәрлекләренең коймаларын тоту, шул исәптән жиимерелгән (тикшерелгән, жиимерелгән) биналарның, корылмаларның коймаларын урнаштыру һәм карап тоту, чит затлар территориясенә үтеп керү һәм (яисә) рөхсәтсез урыннарда калдыкларны урнаштыру мөмкинлеген юкка чыгаручы, шулай ук аларны пычрактан, кардан һәм мөгълүмати-басма продукциядән вакытында чистартуны тәэмин итү.

Юлларны карап тоту

37. Юллар эчтәлеген муниципаль заказны урнаштыру нәтижәләре буенча әлегә эш төрләрен үткәргә конкурс откан махсус оешмалар башкара.

38. Юл территорияләрен карап тоту түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) юлларны, тротуарларны, ясалма юл корылмаларын, квартал эчендәге машина юлларын ремонтлау;

2) тротуарлардан (жәяүлеләр зоналары, сукмаклар) һәм юлларның, ясалма юл корылмаларының пычрак, чүп-чар, кар һәм боз жыештыру;

3) юл өслекләрен юу һәм сиптерү;

4) газларны һәм яшел утыртмаларны карау;

5) жәмәгать һәм тимер юл транспортының тышкы яктырту терәккеләрен һәм контакт челтәрен ремонтлау;

6) кече архитектура рәвешләрен ремонтлау һәм буяу;

7) ясалма юл корылмалары составына керә торган смотр һәм яңгыр сулары коеларын, уен

канауларын һәм ачык лотокларны төзү, ремонтлау һәм чистарту;

8) коймаларны, коймаларны, турникетларны, кече архитектура рәвешләрен ремонтлау, ремонтлау һәм ел саен буяу.

39.Юл капламаларын саклау максатларында түбәндәгеләр рөхсәт ителми:

39.1.йөк ташу;

39.2.төяү-бушату эшләрен рельслар, бүрәнәләр, тимер балчыклар, торбалар, кирпеч, башка авыр предметлар урамнарында башкарганда һәм аларны төзөгәндә;

39.3.төзелеш материалларын һәм төзелеш калдыкларын юл өлешендә һәм тротуарларда ыргыту һәм (яисә) складлау.

40.Юлларны төзекләндерүнең аерым элементларына таләпләр:

40.1.Жәяүлеләр өчен жәяүлеләр өчен юл куймый торган металл киртәләрне һәм тротуар баганаларын сезонлы буяу ел саен кышкы сезон төмамланганнан соң, төзекләндерү айлыгы үткәрелгән чорда гамәлгә ашырыла. Каплама алдыннан ремонтланган, пычрактан чистартылган, юылган һәм пычранган булырга тиеш;

40.2.барлык юл тамгалары заказчы тарафыннан билгеләнгән срокларда һәм чиратлылык тәртибендә юл билгеләре ясауга расланган паспортлар (схемалар) нигезендә башкарылырга тиеш;

40.3.юлларның юл билгеләре таләп ителә торган төсләр һәм яктылык-техника характеристикаларын, эләктерү коэффициентын, эксплуатацияләүнең бөтен чоры дәвамында майданның сакланышын тәмин итәргә тиеш;

40.4.юл билгеләрен беркетү конструкцияләре һәм системалары, күз күреме шартларына һәм монтаж мөмкинлекләренә карап, сайлана;

40.5.юл билгеләре төзек хәлдә булырга, вакытында чистартылырга һәм юылырга тиеш.

Вакытлыча билгеләнгән юл билгеләре аларны урнаштыру зарурлыгын китереп чыгарган сәбәпләрне бетергәннән соң бер тәүлек эчендә төшерелә;

40.6.визуаль-коммуникация системасы элементлары: транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәте юнәлешләре күрсәткечләре, жирлекнең планировка-структур элементлары күрсәткечләре юлларда һәм транспорт чышелешләрендә аларга таба хәрәкәт итү юнәлешен күрсәтү өчен билгеләнә;

Шәхси торак йортларны карап тоту һәм территорияне төзекләндерү

41.Индивидуаль торак йортлар милекчеләре (алга таба - торак йортлар хужалары), әгәр закон яки килешү белән башкасы каралмаган булса, түбәндәгеләр бурычлы:

41.1.торак йортларның фасадларының, коймаларның (коймаларның) тиешенчә торышын тәмин итәргә, шулай ук йорт биләмәләре чикләрендә башка корылмаларның торышын тәмин итәргә, аларны вакытында ремонтларга һәм буярга ярдәм итә. Индивидуаль йорт биләмәләре территориясә каралган булырга тиеш, шул исәптән үләннәр чабылган;

41.2. Торак йортта номерлы тамга булырга һәм аны төзек хәлдә тотарга;

41.3.йорт биләмәләре территориясен тәртиптә тотарга һәм тиешле санитар халәтне тәмин итәргә;

41.4.йорт биләмәләре чикләрендә яшел утыртмаларны тәртиптә тотарга, куакларны һәм агачларны санитар кисеп алырга, газүткәргечләрнең, кабельле һәм һава линияләренең һәм башка инженерлык челтәрләренең сак зонасында агач утыртмаска;

41.5. Канауларны һәм су агызыр өчен торбаларны чистартырга, язгы чорда кар суларын үтүне тәмин итәргә;

41.6.чистартылган карны транспорт үтү, аларда инженерлык коммуникацияләренә һәм корылмаларга керү, жәяүлеләрнең үтеп керүе һәм яшел утыртмаларның сакланышы тәмин ителерлек итеп төзәргә;

41.7. Вәкаләтле орган белән йорт биләмәләрен койманың биеклеге, тышкы кыяфәтен һәм төсен килештерергә;

41.8.үзәкләштерелгән канализация булмаганда бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә санитария нормалары нигезендә жирле канализация, юынгыч чокыр, бөдрәф ясарга, аларны даими рәвештә чистарту һәм дезинфекцияләргә кирәк;

41.9.каты һәм эре габаритлы калдыкларны махсус майданчыкларда урнаштырылган контейнерларга урнаштырырга;

41.10.билгеләнгән тәртип нигезендә каты көнкүреш һәм эре габаритлы калдыкларны үз

вакытында жыеп алуны һәм чыгаруны тээмин итэргә.

42. Шәхси торак төзелеше территориясендә түбәндәгеләр рөхсәт ителми:

42.1. Йорт биләмәләре чикләреннән читтәге коймаларны урнаштырырга;

42.2. Яфракны, йорт биләмәләре территорияләрендә калдыкларның һәм чүп-чарның теләсә нинди төрләрән яндырырга;

42.3. күмер, тару, утын, калдыклар, төзелеш материаллары, шул исәптән авыл хужалыгы продукциясен (печән, салам һ.б.), чимал, жиһазлар, жир, тирес, чүп-чар складларга һәм сакларга;

42.4. Йорт биләмәләре булган территорияләрдә транспорт чараларын юарга һәм ремонтларга;

42.5. йорт биләмәләре территориясе өчен ишегалды корылмалары төзөргә;

42.6. өлеге территориянең урамнарында махсус транспорттан һәм урып-жыю техникасыннан файдалана алуны кыенлаштыра торган киртәләр урнаштырырга;

42.7. территорияне төзекләндерү элементларын жиңмерегә һәм бозарга, сулыкларны кисәргә;

42.8.

42.9. теләсә нинди калдыкларны йорт биләмәләре территориясенә кушарга;

42.10. сыек пычрак суларны агызып, кулдагы юынтык суларның торышын билгеләргә, житештерү һәм куллану калдыкларын юл өлешендә алып чыгарга;

43. Индивидуаль торак йортлар төзелеше чорында йорт биләмәләренә якин территориядә, шул исәптән урамда, төзелеш материалларын вакытлыча саклау рөхсәт ителергә мөмкин, чөнки авыл жирлеге башкарма комитетының язмача рөхсәте булган очракта. Төзелеш материаллары кешеләр гомеренә һәм сәламәтлегенә зыян салуны булдырмый торган ысул белән урнаштырылырга, шулай ук ишелү, егылу яки башка йогынты ясау нәтижәсендә өченче затлар мөлкәтенә зыян китерү ысулы белән урнаштырылырга тиеш.

Яңгыр канализациясе челтәрләрен, күзәтү һәм яңгыр коеларын, су чыгару корылмаларын карап тоту

44. Смотр һәм яңгыр сулары агу коелары, жир асты коммуникацияләре коелары, люклар (рәшәткәләр) ябык хәлдә булырга һәм транспорт һәм жәяүлеләрнең куркынычсыз хәрәкәтен тээмин итә торган төзек хәлдә булырга тиеш.

45. Кабул итү кабул итү бүлмәләренә, тупик, смотр һәм башка коеларның һәм камераларның эчтәлегә, чистартылуы һәм төзек техник халәтендә тоту гамәлдәге дөүләт стандартлары таләпләре нигезендә аларның хужаларын тээмин итә.

46. Жирлектә магистраль һәм квартал эчендәге яңгыр канализацияләрен тоту һәм эксплуатацияләү махсуслаштырылган оешмалар белән төзелгән шартнамәләр нигезендә жирлек бюджетында шушы максатларга каралган акчалар чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Ведомстводагы яңгыр канализациясе челтәрләрен тоту һәм эксплуатацияләү тиешле оешмалар акчалары исәбеннән башкарыла.

Хужасыз инженерлык коммуникацияләре һәм күзәтү коелары юлларны карап тотучы махсуслаштырылган оешмалар тарафыннан тиешле куркынычсыз хәлдә ярдәм күрсәтелергә тиеш.

47. Яңгыр канализациясе коллекторларын саклау максатларында коллекторның һәр ягына каравыл зонасы - 2 м билгеләнә.

48. Ливия канализациясе коллекторлары саклау зонасы чикләрендә тиешле документларны рәсмиләштермичә һәм эксплуатацияләүче оешма белән язмача килештермичә, гамәлдәге законнарда билгеләнгән очракларда түбәндәгеләр рөхсәт ителми:

48.1. жир эшләрен башкарырга;

48.2.

48.3. төзелешне башкарырга, сәүдә, хужалык һәм көнкүреш корылмаларын урнаштырырга;

48.4. сәнәгать, көнкүреш калдыкларын, чүп-чарны һәм башка материалларны ташларга.

49. Суүткәргечләр, канализация, яңгыр җайланмалары, системалар, челтәрләр һәм корылмаларның төзексезлегә, шулай ук газ, тротуарларга, урамнарда һәм ишегалды территорияләренә су агызу, су агызу яисә агызу рөхсәт ителми.

50. Жирлек территориясендә йота торган коеларны һәм парга пешерү майданчыкларын төзү рөхсәт ителми.

51. Яңгырлы коеларның рәшәткәләре даими рәвештә чистартылган хәлдә булырга тиеш. Өлгергәнлекне чикли торган рәшәткәләр һәм коеларны чүпләү, тыю рөхсәт ителми. Коелау

канализациясенөң күзөтү һәм яңгыр сулары коеларын профилактик тикшерү һәм аларны чистарту елына кимендә ике тапкыр башкарыла. Смотр һәм яңгыр сулары коеларын чистартканнан соң, барлык пычранулар кичекмәстән чыгарылырга тиеш.

52.Смотр коелары люкларын бергәләштерү юл өлеше, тротуарлар, жәяүлеләр һәм велосипед юллары, яшел зоналар өслекле бер дәрәжәгә башкарылырга тиеш.

Юл өлешендә, тротуарларда, жәяүлеләр һәм велосипед юлларында, яшел зоналарда 2 см дан да артык булмаган яшел зоналарда, су сиптерү коеларында яшәүчеләрнең каршылык күрсәтү дәрәжәсен 3 см дан да артмаска да мөмкин.

53.Түбәләре яки рәшәткәләре жимерелгән яки булмаган коммуналь коелар файдаланыла торган чөлтәр оешмасы тарафыннан чикләнгән булырга һәм билгеләнгән вакытта алыштырылырга тиеш.

54. Инженерлык чөлтәрләрендә планлы эшләр башкарганда, канализация суларын агызу якындагы коеларда канализация чөлтәре, су үткәргеч су һәм жылылык чөлтәрләреннән су канализацияләне (ул булса). Юлга су ташлау тыела.

Чигенү нәтижеләрен бетерү зыян күргән инженерлык чөлтәрләре хужалары акчалары исәбеннән дә башкарыла.

55. Ливия канализациясе чөлтәрләренең төзек техник торышы өчен җаваплылык (шул исәптән люкларны, рәшәткәләрне вакытында ябу) эксплуатацияләүче оешмаларга йөкләнә.

Техник элемент чараларын карап тоту

56. Биналарны инженер-техник тәэмин итү өчен билгеләнгән кабельле элемент линияләрен, телевидение, радио, Интернет һәм башка шундый чөлтәрләрне урнаштыру жир асты юлы белән (траншеяларда, каналларда, тоннельләрдә) гәмәлгә ашырыла.

57.Файдаланучы оешмаларның техник шартларын алу шарты белән биналарга башка ысул белән (һава, жир өсте) тышкы коммуникацияләрне үткөрү аларны жир астында урнаштыру мөмкин булмаган очракта гына рөхсәт ителә.

58.Асылмалы элемент линияләрен һәм һава-кабельле кичүләрне беркетү сыйфатында кулланыу рөхсәт ителми:

58.1.автомобиль юлларын төзекләндерү элементлары: светофорларны, юл билгеләрен урнаштыру өчен билгеләнгән юл киртәләре, элементлар һәм конструкцияләр;

58.2.фасадларның элементлары, түбәләр, бина диварлары һәм корылмалар (төтен, вентиляция, телевидение һәм радионы күмәк кабул итү системалары антенналары, фронтоннар, козыреклар, ишекләр, терәзәләр).

59.рөхсәт ителми:

59.1.элемент кабельләрен салганда бер бинадан икенчесенә таба һава юлы белән узарга;

59.2.Кабель запасларын бүлүче муфт шкафыннан тыш урнаштырырга;

59.3. Кануннарда билгеләнгән тәртиптә килештерелгән проект чишелеше булмаганда биналар түбәсендә антенналар, жиһазлар һәм элемент кабельләре урнаштырырга.

60.Милекчеләр (хужалар) элемент чараларын (кабельләр, кабельләрне беркетү элементлары, бүлү һәм муфт шкафлары һәм башкалар), шулай ук алар ярдәмендә тиешле хәлдә кушыла торган техник җайланмаларны (киртләрчләр һәм/яки изоляция тышчасы булмау, покраскасы булмау, коррозия һәм/яисә механик зарарланулар булу, үткәргечләр үткөрү һәм/яки аларны электр тапшыру терәкләренә һәм электр линияләренә юдырулар) тотарга тиеш.

Тышкы яктырту объектларын (чараларын) карап тоту

61.Тышкы яктырту элементларына яктырткычлар, кронштейннар, терәкләр, чыбыклар, кабельләр, туклану чыганакалары (шул исәптән жыю, туклыклы пунктлар, идарә әржәләре) керә.

62.Урамнар, юллар, жәяүлеләр өчен тротуарлар, торак кварталлар, ишегаллары, предприятие, учреждение, оешма территорияләре, шулай ук жәмәгать һәм торак биналарның аншлаглагы һәм номерлы билгеләре, юл билгеләре һәм күрсәткечләр, жирлек мәгълүматы элементлары һәм витриналар тәүлекнең караңгы вакытында яктыртылырга тиеш.

Урамнарны, юлларны, майданнарны, микрорайоннар территорияләрен тышкы яктырту кичке эңгер-меңгердә табигый яктырту дәрәжәсен киметкәндә башкарыла, ә сүндерү - 10 лкага кадәр күтәрелгәндә иртәнге эңгер-меңгердә.

Торак йортларның подъездларын, аншлаглагы һәм йортларның номерлы билгеләрен,

шулай ук архитектура-сәнгать яктырту системаларын кертү һәм сүндерү урамнарны тышкы яктырту режимында башкарыла.

63.Милек формаларына карамастан, биналар һәм корылмалар милекчеләре проектлар нигезендә биналарның һәм корылмаларның архитектура-сәнгать яктырткычлары булуын һәм эшләвен тәмин итәргә тиеш.

64.Төп майданнарда, магистральләрдә һәм урамнарда, транспорт тоннельләрендә эшләмәүче яктырткычлар саны 3 %тан артмаска тиеш, башка жирлек территорияләрендә (район билгеләнешендәге урамнар, ишегалды территорияләре) - 5 %, жир асты кичүләрендә - 10 % көндөзгә һәм кичке режимнарда (10 кабызылган яктырткычларга бер мөһим булмаган юл куела).

65.Радиотасы булган газ-разрядлы лампалар бу максатлар өчен билгеләнгән махсус биналарда сакланырга һәм утильләштерү өчен махсуслаштырылган предприятиеләргә чыгарылырга тиеш.

Әлеге төр лампаларны жирлек чүплекләренә, чүп эшкәртү заводларына чыгару рөхсәт ителми.

66.Тышкы яктырту жайланмаларының металл терәкләре, кронштейннары һәм башка элементлары чисталыкта булырга, кренны, коррозия учакларын булдырырга һәм кирәк булган саен милекчеләр (хужалар, кулланучылар) белән буялырга, ләкин кимендә өч елга бер тапкыр, һәм төзек хәлдә калырга тиеш.

67. Тышкы яктыртуның бердәм системасына тоташтырылган урам һәм йорт яны яктырткычларын тоту һәм ремонтлау муниципаль заказны урнаштыру нәтижәләре буенча әлеге төр эшләрне үткөрүгә конкурста откан вәкаләтле орган яисә махсуслаштырылган оешма тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Торак йортларны гамәлгә кертү жайланмаларына тоташтырылган йорт яны яктырткычын тоту һәм ремонтлау идарәче оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

68.Тышкы яктырту терәкләре, жәмәгать (тимер юл) транспортының контакт челтәре терәкләре, саклау, бүлү киртәләре, юл корылмалары һәм юллар жиһазлары элементлары буялган булырга, язулардан һәм теләсә нинди мәгълүмати-басма продукциядән чистартылырга, төзек һәм чиста булырга тиеш.

69.Тышкы яктырту терәкләрен, жәмәгать (тимер юл) транспортының контакт челтәре терәкләрен алмаштырганда күрсәтелгән конструкцияләр демонтажланылырга һәм өч тәүлек эчендә челтәр хужалары тарафыннан чыгарылырга тиеш.

Тышкы яктыртуның сынган терәкләрен чыгару юллардагы терәк хужасы тарафыннан кичекмәстән, калган территорияләрдә - шундый кирәк (демонтаж) табылганнан соң бер тәүлек эчендә башкарыла.

70. Жәмәгать (тимер юл) транспортының яктырту һәм контакт челтәре терәкләрендә урнаштырылган барлык элементларның һәм объектларның төзек һәм куркынычсыз торышы һәм канәгатьләнәрлек тышкы кыяфәте өчен әлеге терәкләрнең милекчәсе (хужасы) җаваплы.

71. Чыбыклар өзәлгән, терәкләр, изоляторлар зарарланган очракта, тышкы яктырту жайланмаларын эксплуатацияләү рөхсәт ителми.

Электр үткәргечләре өзәлү яки терәкләрнең зарарлануы белән бәйле тышкы яктырту жайланмалары эшендә тәртип бозуларны, ачыкланганнан соң ук кичекмәстән юкка чыгарырга кирәк.

72. чыбыкларны һәм кабельләренә челтәргә һәм тышкы яктырту жайланмаларына тоташтыру рөхсәт ителми.

73.Тышкы яктырту объектлары яисә тышкы яктырту чаралары белән жиһазландырылган объектлар милекчеләре (хужалары), шулай ук тышкы яктырту объектларына (чараларына) хезмәт күрсәтүче оешмалар түбәндәгеләргә бурычлы:

73.1.урамнарны, юлларны тиешенчә яктыртуны, терәкләрнең һәм яктырту жайланмаларының сыйфатын күзәтеп тору, бозылганда яисә зарарланганда үз вакытында ремонт ясарга;

73.2.билгеләнгән тәртип нигезендә яктыртуны кабызуны һәм сүндерүне күзәтергә;

73.3.тышкы яктыртуны һәм бизәүне урнаштыру, тоту, урнаштыру һәм эксплуатацияләү кагыйдәләрен үтәргә;

73.4.тышкы яктырту фонарьларын вакытында алыштырырга.

74. Тротуарларда урнашкан жәмәгать транспортының мачта һәм тышкы яктырту баганалары тирәсендә территорияләренә җыештыру өчен җаваплылык тротуарларны җыештыру өчен җаваплы затларга йөкләнә.

Трансформатор һәм бүлү подстанцияләренә якин территорияләренә, автоматик режимда

эшлөүчө (хезмэт күрсөтүчө персоналдан башка) башка инженерлык корылмаларын жыештыру өчөн жаваплылык элеге объектлар урнашкан территорияләр хужаларына йөклөнө.

Кече архитектура формаларын карап тоту

75.Кече архитектура формаларына монументаль-декоратив бизелеш элементлары, мобиль һәм вертикаль яшеллөндөрү жайланмалары, су жайланмалары, муниципаль жиһазлар, жирлек территориясендө коммуналь-көнкүрөш һәм техник жиһазлар керө.

76. Кече архитектура рөвешлөрөн карап тоту бирелгән жир кишөрлекләре чикләрендө, гомуми файдаланудагы территориялөрдө жир кишөрлеклөрөнө хокук ияләре тарафыннан гамөлгө ашырыла - вөкаләтле орган тарафыннан муниципаль заказны урнаштыру нәтижөлөре буенча элеге эш төрлөрөн үткөрүгө конкурс откан оешма белән шартнамө нигезендө тээмин ителө.

77. Кече архитектура формалары хужалары түбөндөгөлөрне үтөргө тиеш:

77.1. Чисталыкта һәм төзөк хөлдө кече архитектура формаларын тоту;

77.2. Язгы чорда кече архитектур формаларга планлы карау башкарырга, аларны иске буяулардан, күгөрөктән, юудан, буяудан чистартырга, шулай ук сынган элементларны алыштырырга;

77.3.кышкы чорда кече архитектура формаларын, шулай ук аларга кар һәм боздан якин килүлөрне чистартырга;

77.4.өслөккө тигез коймаланган комлыкларны урнаштырырга, комлыкларда комлыкларны елга кимендө бер тапкыр алыштырырга;

77.5.балалар, спорт, хужалык мөйданчыклары һәм ял итү мөйданчыклары жиһазларының конструктив элементларының ныклығы, ышанычлылығы һәм иминлеге талөплөрөнө туры килүен күзөтөргө;

77.6.фонтаннар эшлөү чорында су өслөгөн көндөлек чүп-чардан чистартырга.

78. Рөхсөт ителми:

78.1.кече архитектур формаларны (балалар уен мөйданчыкларында өлкөннөрнең ялы, спорт мөйданчыкларында эчке киём һ.б.) билгелөү буенча кулланмау;

78.2.телөсө нинди мөгьлүмати-басма продукцияне кече архитектур формаларда элөргө һәм ябыштырырга;

78.3.кече архитектура формаларын һәм аларның конструктив элементларын сындырырга һәм жөрөхөтлөргө;

78.4.Фонтаннарда коенырга.

Стационар булмаган объектларны карап тоту

79.Стационар булмаган объектларны урнаштыру мондый объектларны муниципаль хокукый актта билгелөнгөн төртиптө урнаштыру схемасы нигезендө гамөлгө ашырыла.

80.Жир кишөрлеген арендаула шартнамөсө срогы төмамлангач, стационар булмаган объект арендау тарафыннан демонтациялөнөргө, э жир кишөрлеге ирөккө чыгарылырга һәм башлангыч халөткө китерелөргө тиеш.

81.Стационар булмаган объектларның милөкчөлөре булган юридик һәм физик затлар түбөндөгөлөрне үтөргө тиеш:

81.1. Аларны ремонтларга һәм буярга. Ремонт проект документациясендө билгелөнгөн тышкы кыяфөтне һәм төс чишелешен саклап калуны исөпкө алып башкарылырга тиеш;

81.2. Яшел утыртмаларның, газларның, бордюр ташының, кече архитектура формаларының (алар булса) сакланышын күзөтөргө;

81.3. стационар булмаган объектлар янындагы урналарны билгелөргө, чүп-чардан көндөз кирөк булган саен, лөкин төүлөккө бер тапкырдан да ким булмаган күлөмдө чистартырга, урналарны елга бер тапкырдан да ким булмаган күлөмдө буярга.

82. Рөхсөт ителми:

82.1. Проектларда каралмаган биналарны, козырекларны, лапасларны һәм башка конструкциялөрне стационар булмаган объектларга жибөрөргө;

82.2 Стационар булмаган объектлар янында сөүдө-суыткыч жиһазлары куярга;

82.3. тараны, товарларны, детальлөрне, көнкүрөш һәм житештерү характерындагы башка

предметларны стационар булмаган объектларда һәм аларның түбәләрендә кушарга, шулай ук стационар булмаган объектларны склад максатларына яраклаштырырга;

82.4. Стационар булмаган объектлар арасында жиһаз, калдыклар белән янгынга каршы өзәлүләргә тәэмин итәргә;

82.5.

Төзелеш эшләрен башкару урыннарын карап тоту

83.Торак йортларны, социаль-мәдәни-коммуналь объектларны төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау һәм төзекләндерү, Урта Курса авыл жирлегә үзәгенәң барлык тышкы бизәләше, шулай ук “Урта Курса авыл жирлегә” муниципаль берәмлегә территориясендә биналар интерьерларын рәсмиләштерү шәһәр төзелешә эшчәнлегә турындагы кануннар нигезендә башкарылырга тиеш.

84.Төзелеш мәйданчыкларын һәм аларга яқын территорияләргә тоту, ремонт, төзелеш һәм башка төр эшләр төмамланганнан соң төзекләндерү эшләрен яңарту йорт салучыга йөкләнә.

Эшләнмәгән төзелеш объектларын тоту төзүчегә әлегә Кагыйдәләр таләпләрен үтәгән килеш йөкләнә

85. Эшләр башланганчы, шулай ук төзелеш, ремонт һәм башка төр эшләргәңең житештерү чорында:

85.1.төзелеш мәйданы территориясенәң бөтен периметры буенча башкарма комитетның хокукый актлары таләпләргә нигезендә типовой киртә урнаштырырга;

85.2.төзелеш мәйданчыгының гомуми тотрыкылыгың, ныкылыгың, ышанычлылыгың, эксплуатация куркынычсызлыгың тәэмин итәргә;

85.3.төзелеш мәйданы киртәсенәң техник торышын, аның чисталыгың тиешенчә күзәтеп барырга, пычрактан, кардан, наледидан, мәгълүмати-басма продукциядән һәм граффитидан вакытында чистартырга;

85.4.төзелеш мәйданы территориясенәң кергәндә төзелеш объектының гамәлдәгә төзелеш нормалары һәм кагыйдәләргә таләпләргәңең жавап бирә торган мәгълүмати щитын урнаштырырга һәм аны тиешле хәлдә тотарга;

85.5. жәяүләргәң өчен вакытлы тротуарлар төзүгә тәэмин итәргә;

85.6.төзелеш мәйданы периметры буйлап тышкы яктыртуны тәэмин итәргә;

85.7.төзелеш мәйданчыгына төзекләндерелгән подъездлар, йорт эчендәгә юлларны һәм юлларда транспорт чаралары тәгәрмәчләргән чистарту яки юу пунктларын, алар урамнарның (машина юлларының) юл өлешенә пычрак һәм чүп-чар чыгарылуын булдырмый;

85.8. Йөк автотранспортының (10 тоннадан артык) төзелеш мәйданчыгына керү юлларында ябык циклның хәрәкәт маршрутын юллар һәм юлларның сакланышын тәэмин итә торган итеп килештерәргә;

85.9.төзелеш мәйданчыгы территориясендә каты көнкүреш, эргә габаритлы һәм төзелеш калдыкларын жыю өчен контейнерлар һәм (яисә) бункерлар булдыруны тәэмин итәргә;

85.10.төзелеш мәйданы территориясеннән билгеләнгән тәртиптә каты көнкүреш, эргә габаритлы һәм төзелеш калдыкларын чыгаруны оештыруны тәэмин итәргә;

85.11. Төзелеш мәйданчыгы территориясеннән алынган һәм калдыклар булмаган карны билгеләнгән тәртиптә килештерелгән махсус билгеләнгән урыннарда чыгаруны тәэмин итәргә;

85.12.эшләргәң башкарганда төзелеш мәйданчыгы территорияләргән, аңа һәм тротуарларны пычрактан, чүп-чардан, кардан, боздан көндәлек жыештырырга, елның (кышны, жәйне) вакытын исәпкә алып;

85.13.эшләргәң башкарганда гамәлдәгә жир асты инженерлык коммуникацияләргән, тышкы яктырту чөлтәргәргән, яшел утыртмаларның һәм кече архитектура формаларының сакланышын тәэмин итәргә.

86. Төзелеш һәм (яисә) ремонт эшләргән уздыруның бөтен чоры дөвамында әлегә Кагыйдәләргән таләпләргән үтәргә, шулай ук эшләр башкарганда жимерелгән һәм жимерелгән юл өслекләргән, яшел утыртмаларны, газоннарны, тротуарларны, откосларны, кече архитектура рөвешләргән торгызырга кирәк.

87.Төзелеш материаллары, жиһазлар, автотранспорт һәм күчмә механизмнар, ярдәмчә бүлмәләр, эшчә һәм хезмәткәрләргәң вакытлыча тоту өчен көнкүреш вагоннары, төзелеш калдыкларының транспорт партияләргән вакытлыча саклау һәм туплау урыннары төзелешне оештыру проекты нигезендә төзелеш мәйданчыклары чикләргән урнаштырыла.

88. Рөхсәт ителми:

88.1.гражданның шәхси һәм ижтимагый иминлеген тәэмин итүгә бәйлә коткару, авария-торгызу һәм башка кичектергесез эшләрдән тыш, 23.00 сәгатьтән 7.00 сәгәткә кадәр төзелеш, ремонт, төяү-бушату һәм тынлыкны бозуга китерүче башка эшләргә оештыру һәм үткәру;

88.2.Башкарма комитетның рөхсәтенән (күрсәтмәләренән) башка юлларның һәм тротуарларның юл йөрү өлешен киптерү яки ябу;

88.3.чүп-чарны яндырырга һәм төзелеш производствосы калдыкларын утильләштерергә.

Жирләү урыннарын карап тоту

89.Этник, санитар һәм экологик таләпләр нигезендә жирләү урыннарын тоту федераль законнар һәм муниципаль хокукый актта билгеләнгән жирләү урыннарын тоту кагыйдәләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

90.Күмү урыннарын санитар карап тотуны муниципаль заказны урнаштыру нәтижәләре буенча әлеге эш төрөн үткәругә конкурс откан махсуслаштырылган оешма башкара.

91.Күмү урыны эчтәлегенә таләпләр:

91.1.зиратларда жәмәгать бәдрәфләре чиста һәм төзек хәлдә булырга тиеш. Ижтимагый бәдрәфләр территорияләрендә урыннар чистартылырга тиеш;

91.2.зират территориясендә чүп-чар һәм чүп савытлары чистартылырга тиеш. Калдыклар тупланган саен 3 көнгә бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә чыгарылырга тиеш;

91.3.ауган һәм авария хәлендә агач утыртмалары булу рөхсәт ителми. Авария агач утыртмалары ачыкланганнан соң бер тәүлек эчендә жиимерелергә тиеш;

91.4.шәхесләре ачыкланмаган мәрхүмнәрнең каберләре яки каберләре пычрактан һәм чүп-чардан чистартылырга, калкулык һәм кабер ташы белән жиһазланырга тиеш.

92.Кышкы чорда жирләү урыннарын тоту үзенчәлекләре:

92.1.зиратларның үзәк юллары, керү юллары, тротуарлар киңәйтелергә һәм кардан чистартылырга тиеш. Боз катламнары булмаса, тигез кар накаты булу рөхсәт ителә;

92.2.үзәк юллар, керү юллары, тротуарлар бозлавыкка каршы материаллар белән эшкәртелергә тиеш. Юлларның һәм тротуарларның юл өлешен эшкәртү кар явудан соң ук башланырга тиеш;

92.3.беренче чиратта кар чыгаруны, бозны кыяуны һәм үзәк һәм подъезд юлларынан кар-боз берәмлекләрен алуны башкарырга кирәк;

92.4.жәяүлеләр зоналарында янғын сүндерү урыннарында бозга каршы материаллар куллану, юллардан чистартылган кар һәм бозларны каберләргә, газоннарга, куакларга кушу рөхсәт ителми.

93. Жәйге чорда жирләү урыннарын тоту үзенчәлекләре:

93.1.үзәк юллар, керү юллары, тротуарлар, каберләр арасындагы юллар һәм гомуми файдаланудагы башка территорияләр төрле пычранулардан чистартылырга тиеш;

93.2.Яшел утыртмаларны санитар кисеп алу, чүп үләннәрен кисү буенча чаралар ел саен үткәрелергә тиеш.

94. Күмү урынын тәрбияләү, кабер өстенә кую (тәреләр, һәйкәлләр, плиталар, склеплар һ.б.), чәчәкләр һәм декоратив куаклар утырту, колумбаридә куышны карау ир белән хатын, туганнары, вафат булушының законлы вәкиле яисә санитария таләпләрен мәжбүри үтәгән башка зат тарафыннан башкарыла.

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска сроклы саклау урыннарын карап тоту

95.Автотранспорт чаралары (алга таба - туктап тору) тукталышын карап тоту гамәлдәге төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре, шулай ук әлеге Кагыйдәләр нигезендә стоянка урнаштыру өчен бирелгән жир кишәрлегенә (алга таба - хужа) хокук иясе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

96. Хужалар түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

96.1.

96.2.тоткарлыклар киртәләренә техник торышын, аларның чисталыгын күзәтергә, пычрактан, кардан, наледидан, мәгълүмати-басма продукциядән вакытында чистартырга;

96.3.стоянкалар янәшәсендәге территорияләрдә һәм территорияләрдә материаллар

туплауга, комплектланган транспортны, төрле конструкцияләрне саклауга юл куймаска;

96.4.стоянкалар территорияләрен гамәлдәге нормалар һәм кагыйдәләр таләпләренә туры килә торган яктылык тигез таралуны тәмин итә торган тышкы яктырту белән жиһазландырырга;

96.5 Территориядә башка капитал һәм вакытлыча биналар, корылмалар, сәүдә павильоннары, киосклар, лапаслар һ.б. төзү тукталышларын булдырмаска;

96.6.ягулык-майлау материаллары агып торган автомобильләр юу һәм автомобиль кую урыннары территорияләрендә юл куймаска;

96.7.санитария һәм янгынга каршы кагыйдәләрне үтәгән стоянкалар территорияләрен карап тоту.

96.8. Автостоянканың урнашу урынын һәм хезмәтләрне тамгалар белән күрсәтүне, шулай ук гамәлдәге дәүләт стандартлары таләпләренә туры китереп, билгеләнешле каты өслекле стоянкага килү җайланмасын;

Жирлек территориясен бәйрәмчә бизәү

97.Жирлек территориясен бәйрәм белән бизәү дәүләт һәм башка бәйрәмнәр, истәлекле вакыйгаларга бәйле чаралар уздыру чорында башкарыла.

Бәйрәм бизәлешенә дәүләт һәм муниципаль флаглар, лозунглар, гирлянд, панно вывескасы, декоратив элементлар һәм композицияләр, стендлар, трибуналар, эстрада урнаштыру, шулай ук бәйрәм иллюминациясе җайланмасы керә.

Бәйрәм бизәлеше элементларын эзерләгәндә һәм урнаштырганда юл хәрәкәтен җайга салуның техник чараларын төшереп калдырырга, аларны начарайтырга рөхсәт ителми.

IV. «Урта Курса авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясен җыештыру тәртибе, моңа төзекләндерү эшләре һәм аларны үтәү ешлыгы да керә

«Урта Курса авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясен җыештыру һәм карап тотуга гомуми таләпләр

98. Предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар, шулай ук индивидуаль торак йортларның хужалары һәм файдаланучылары гомуми файдаланудагы территорияләренә пычратуга юл куймаска тиеш.

99. Жирлек территориясен җыю һәм карап тоту «Урта Курса авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла:

1) җәйге чорда - 15 апрельдән 14 октябрьгә кадәр;

2) кышкы чорда - 15 октябрьдән 14 апрельгә кадәр.

Күрсәтелгән сроклар, һава шартларына карап, башкарма комитет тарафыннан төзәтелә ала.

100.Жирлек территориясен җыю түбәндәгеләрне үткөрү юлы белән башкарыла:

1) жирлек территориясен тоту, җыештыру буенча системалы эшләр;

2) Башкарма комитетның хокукый актлары нигезендә берәмлек массакүләм чаралар (шимбә өмәлләре).

101.Жәйге чорда жирлек территориясен җыештыру юу, су сибү, себерү һәм жирлек территориясен карап тоту буенча башка эшләр башкару юлы белән жирлек территориясенә пычрануын һәм тузанлануын киметү максатында башкарыла һәм түбәндәгеләрне үз эченә ала:

101.1.ясалма өслекле территорияләрен себерү (коры һавада су сибү), урам-юл челтәре объектларының һәм яңгыр канализациясе белән жиһазланган башка территорияләренә тузаннан һәм пычрагынан юу. Ясалма өслекле юл өслекләрен, майданнарын, тротуарларын һәм башка территорияләрен юу бөтен киңлеккә башкарыла;

101.2.яңгырлы канализация рәшәткәләрен чистарту;

101.3.барлык территориядән чүп-чар җыю;

Ел саен, 1 июньгә кадәр, кече архитектура формаларын, бакча һәм урам жиһазларын, урналарны, спорт һәм балалар майданчыкларын, коймаларны, бордюрларны буяу;

гомуми файдаланудагы территорияләрдә, файдалану цикленгән территорияләрдән һәм махсус билгеләнештәге яшелләндерелгән территорияләрдән тыш, үләнне даими рәвештә кию (үләннең 15 см дан артык биеклегендә) һәм тәүлек дөвамында чабылган үләнне җыештыру;

яфрак коелу чорында 101.6 - тәүлеккә бер тапкыр коелган яфракны җыю һәм алып чыгу;

101.7 Территорияләрен җыештыру, шул исәптән сәүдә объектлары, оешмалар һәм

предприятиеләр янында автотранспорт кую урыннары, ул 8.00 сәгатькә тәмамланырга тиеш;

101.8 юудан соң бордюр янында лотоклар җыештыру.

102. Җыелган чүп-чар, катнашма, яфрак, чабылган үлән, ботаклар билгеләнгән таләпләр нигезендә чыгарылырга тиеш.

103. Территорияләргә җыештыру өчен җаваплы оешмалар яфрак коелу чорында урамнар һәм юллар буйлап газлардан коелган яфракларны җыеп алып чыгалар.

Яфракларны, җылылык яратучы үсемлекләргә җылыту очрактарыннан тыш, агач һәм куакларның комлевой өлешенә җыю тыела.

104. Кышкы чорда гомуми файдаланудагы территориягә җыештыру түбәндәгеләргә үз эченә ала:

104.1. юл өслекләрен һәм тротуарларны кардан, кар һәм чүп-чардан чистарту;

104.2. скользкость яки бозлавык барлыкка килгәндә - җәяүлеләр өчен ком сибелгән зоналар, баскычлар, бозлавыкка каршы юлларны эшкәртү;

104.3. язгы чорда - кар эрү һәм кар суларын агызу.

105. «Урта Курса авыл җирлегә» муниципаль берәмлегендә урнашкан хужалык субъектларына элеге хужалык субъектлары файдалана торган территорияләргә кар һәм боздан вакытында чистарту җаваплылыгы йөкләнә.

106. Җирлек территориясендә башкарыла торган урып-җыю эшләргә технологиясә һәм режимнары һава шартларына бәйсез рәвештә транспорт чараларының һәм җәяүлеләргә каршылыксыз хәрәкәттен тәмин итәргә тиеш.

107. Җәяүле тротуарларны, җир өсте кичүләрен, кышкы чорда баскычларны җыештыру үзенчәлекләре:

107.1. Җәяүлеләр өчен тротуарлар, җир өсте кичүләргә, баскычлар күрсәтелгән корылмаларның җәяүлеләр йөри торган өлешенә бөтен киңлегенә кардан чистартылырга тиеш.

107.2. интенсив кар яву чорында җәяүлеләр тротуарлары, баскычлар бозлавыкка каршы материаллар белән эшкәртелергә һәм чистартылырга тиеш;

107.3. бозлавык барлыкка килгәндә, бозлавыкка каршы материаллар беренче чиратта баскычлар, аннары тротуарлар эшкәртелә.

Бозга каршы материаллар белән эшкәртү вакыты тайгак табылганнан соң дүрт сәгатьтән артмаска тиеш;

107.4. калдыклар һәм химик реагентлар белән пычранмаган көпшәк карны, яшел утыртмаларны саклаган һәм агып төшүче суларны тәмин иткән очракта, шушы максатлар өчен алдан билгеләнгән газонга яисә урыннарда җыю рөхсәт ителә.

108. Җирлек территориясендә түбәндәгеләр рөхсәт ителми:

108.1. Урамнарда, мәйданнарда, яшел утыртмалары булган участкаларда, скверларда, паркларда, газларда, пляжларда һәм гомуми файдаланудагы башка территорияләрдә сортларга;

108.2. Гомуми файдаланудагы территорияләрдә, гамәлдәге законнар нигезендә бирелгән күмү урыннарыннан тыш, мемориаль намогия корылмаларын (истәлекле корылмаларны, коймаларны) билгеләргә;

108.3. шушы максатларда каралмаган урыннарда, шул исәптән җәмәгать транспортының муниципаль маршрутларының соңгы пунктларында, салонны юуны, чистартуны һәм транспорт чараларына техник хезмәт күрсәтүгә башкарырга;

108.4. Биналарны һәм корылмаларны тәзекләндерү элементларын, һәйкәлләргә, мемориаль такталарны, агачларны, куакларны, гомуми файдаланудагы территорияләрдә тәзекләндерү өчен кече архитектура формаларын һәм башка элементларны ватарга һәм аларга зыян салырга, шулай ук аларны үз белдегә белән үзгәртеп корырга, үзгәртеп корырга һәм күчәргә башкарырга;

108.5. язучылар, рәсемнәр төшерергә, мәгълүмати-басма продукциягә җыештырырга һәм җыештырырга, җәмәгать транспортын, стеналарын, баганаларын, коймаларын (коймаларын) һәм бу максатлар өчен каралмаган башка объектларны көтү тукталышларында граффити ясарга;

Бирелгән җир кишәрлекләргә чикләреннән һәм (яисә) коймаларыннан читтәгә күчмә мөлкәтне туплау һәм саклау;

108.7. тару, сәнәгать товарлары һәм тротуарларда, газларда, юлларда башка сәүдә предметлары урнаштырырга һәм урнаштырырга;

108.8. Билгесез урыннарда кар өеп кую;

108.9. Тимер-бетон блоklar, баганалар, коймалар, шлагбаумнар, корылмалар һәм башка җайланмалар кую юлы белән үз белдегә белән тротуарлар һәм юлларны ябарга.

109. Шәһәр территориясендә чүп-чар (чүп-чар, кар, грунт һ.б.) ташланган очракта, мондый

хокук бозуларга юл куйган затлар ачылган хокук бозуларны 10 көннөн артмаган вакытта бетерү чараларын күрә.

110. Санап алынмаган урыннарда калдыклар урнаштырган затлар үз исәбенә әлеге территорияне жыештырырга һәм чистартырга, ә кирәк булганда - жир кишәрлеген рекультивацияләргә тиеш.

Әгәр дә 20 тәүлек дөвамында рөхсәтсез урында калдыкларны урнаштырган зат билгеләнмәгән булса, калдыкларны алып ташлау һәм рөхсәтсез чүплекләр территорияләрен рекультивацияләү әлеге территорияне жыештыру өчен җаваплы оешмалар (яисә, әлеге төр хезмәт күрсәтүләренә шартнамәдә каралган булса, калдыкларны чыгаруны гамәлгә ашыручы махсуслаштырылган оешма) тарафыннан башкарыла.

111. Билгеләнгән тәртиптә бирелмәгән һәм муниципаль милектәге жир кишәрлекләрендә (территорияләрдә) стихияле барлыкка килә торган чүплекләренә бетерү вәкаләтле орган тарафыннан тәэмин ителә.

Жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын жыештыру

112. Жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын (алга таба - юллар) жыю автомобиль юлларын, тротуарларны, машина кую урыннарын (парковка кесәләрен), жәмәгать транспортын, пычрактан, чүп-чардан, кардан һәм боздан ясалма юл корылмаларын даими чистарту чаралары комплексын үз эченә ала.

113. Язгы-жәйге чорда юлларны юдыру, су сибү, тузан тузанын бетерү, себерү һ.б.

Көзге-кышкы чорда юлларны жыештыру чүп-чар, кар һәм боз жыюны һәм чыгаруны, пычракны, юлларны ком-тоз катнашмасы белән ташуны, тротуарларны коры ком белән жибәрүне күздә тоту.

114. Йөк юлларының, орлык һәм резерв полосаларының, юлларның, машина юлларының лоток зоналарының пычрануы (якынча дымлануы белән) көндөз - 8.00 сәгатьтән 21.00 сәгатькә кадәр, ә магистральләр һәм транспортның интенсив хәрәкәте булган урамнарны төнлә 23.00 сәгатьтән 7.00 сәгатькә кадәр туздыра.

115. Мәйданнарның, магистральләренең, урамнарның һәм юлларның ясалма өслекләренең, ясалма юл корылмаларының, аерымланган трамвай юллары төнлә (23.00 дән 7.00 гә кадәр) һәм көндөз (7.00 сәгатьтән 23.00 сәгатькә кадәр) башкарыла.

Юл читендә юылганда, су агымын тротуарларга смета һәм чүп-чар агызу, газоннар төшерү, жәмәгать транспортын көтү тукталышы, биналарның фасадына якын урнашу, сөүдә объектлары һ.б. алу рөхсәт ителми.

Эссе көннәрдә (һава температурасы 25 °С тан югары булганда) юлның өлешенә су сибү 12.00 дән 16.00 сәгатькә кадәр интервал белән башкарыла.

116. Юл буенда урнашкан урналарны чистарту көненә кимендә бер тапкыр, тукталыш мәйданчыкларында көненә ике тапкыр башкарыла.

117. Жәмәгать транспортының көтү павильоннары буялмаган, буялган һәм юылган, рөхсәт ителмәгән мәгълүмати-басма продукциядән, граффитидан чистартылган булырга тиеш. Кышкы чорда кардан чистартылырга тиеш.

118. Аерым элементлар буенча юлларны жәйге жыештыруга таләпләр:

118.1. үтү өлеше төрле пычранулардан тулысынча чистартылырга һәм бөтен киңлеккә юылырга тиеш. Жайлаштыру сызыклары белән билгеләнгән көзгә, резерв полосалар комнан һәм вак чүп-чардан даими чистартылырга тиеш;

118.2. ике метрлы лотковый зоналарда грунт-комлы нанослар һәм пычранулар булырга тиеш түгел. Махсуслаштырылган машиналарның эш цикллари арасында барлыкка килергә мөмкин комлы кисәкчәләр һәм төрле вак чүп-чар белән пычранулар рөхсәт ителә;

118.3. юл кырылары эре габаритлы калдыклардан һәм башка чүп-чардан чистартылырга тиеш;

119. Юлларны кышкы жыештыруга таләпләр:

119.1. Кышкы чорда юлларны жыештыру түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) кар һәм юл йөрү өлешен чистарту, жәмәгать транспортын көтү тукталышлары, себерү, карны өемгә күчерү һәм кар чыгару;

2) юлларны, тротуарларны эшкөртү, кар яву башланган һәм бозлавык барлыкка килгән вакыттан алып жәмәгать транспортының бозга каршы материаллар белән көтүен туктату;

119.2. Юлларның, тротуарларның, парковкаларның (парковка кесәләренең) юл өлешеннән кар жыю, жәмәгать транспортын көтү тукталышлары кар капламы билгеләнгән вакыттан алып

даими рәвештә башкарылырга тиеш;

119.3. юлларның юл өлешен механикалаштырылган ысул белән (урып-жыю техникасы комплекслары) жыештырганда һәм кар өемнәре барлыкка килгәндә жәяүлеләр өчен чыгу урыннарында, парковкалар (парковка кесәләре) алдында, жәмәгать транспортын көтү тукталышлары, машина узу юллары белән аеру зарур;

119.4. Юлларның һәм аңа якин тротуарларның юл өлешеннән чистартылган кар киң урамнарда, мәйданнарда һәм аерым полосаларга проспектларда, юл кырыйлары булган юлларда, калган урамнарда - юлның алгы өлешенә (машина юлының киңлегенә карап - урамның бер яисә ике ягыннан) хәрәкәт итә һәм валларга формалаша.

Урам чатларында, жәмәгать транспортының көтү тукталышларында, жәяүлеләр өчен чыгу юлларында, яңгыр сулары коелары урнашкан урыннарда кар өемнәре чистартыла: юл чатында - юл чатында, жәмәгать транспортын көтү тукталышларында - утырту мәйданчыгының озынлыгында, жәяүлеләр өчен чыгу юлларында - күчеш киңлегендә, ләкин 5 метрдан да ким булмаган жирдә, яңгыр сулары агып торган коеларда - кимендә 1,5 м.

Кар өенең киңлегә 2 м дан артмаска тиеш;

119.5. Кар беренче чиратта күперләрдән һәм юлүткәргечләрдән, жәмәгать транспортының маршрут хәрәкәте булган тар урамнардан, пассажир транспорты тукталышларынан һәм жәяүлеләр һәм транспорт чаралары туплану мөмкинлегә булган башка урыннардан алына;

119.6. кар яуган вакытта юлларның юл өлешендә кар кар кар эретү станцияләренә йә билгеләнгән тәртиптә килештерелгән махсус урыннарда, ул тәмамланган вакыттан алып алты сәгатьтән дә соңга калмыйча чыгарылырга тиеш.

Кар эрү станцияләре йә махсус билгеләнгән урыннар подъездлы юллар, яктырту, көнкүреш биналары һәм киртәләр белән жиһазландырыла;

119.7. Юлларны жыештырганда, тышкы яктырту баганаларын, тәртипле калканнарны, идарә итү һәм башка корылмалар, агачлар, куаклар шкафларын саклауны, шулай ук юл читендә карны механикалаштырып жыештырганда яшел утыртмаларның сакланышын тәэмин итәргә кирәк.

120. Экстремаль шартларда юлларны жыештыру өчен вәкаләтле орган юлларны жыештыру буенча чаралар комплексын күздә тоткан эшләренә авария планын эзәрләргә тиеш.

121. Рәхсәт ителми:

121.1. квартал эчендәге машина юлларынан, ишегалды территорияләреннән, предприятиеләр, оешмалар территорияләреннән, төзелеш мәйданчыкларынан, сәүдә объектларынан чистартыла торган кар, боз, 8.00 сәгатьтән соң, шулай ук машина юлларын жыештыручы зат белән шартнамә булмаганда, тротуарларга, юлларның һәм машина юлларының машина юлларына үтү өлешен бастырып чыгарырга яисә күчерергә;

121.2. Тротуарларда бозга каршы реагент сыйфатында техник тоз һәм сыек хлор кальций куллану, жәмәгать транспортын көтү тукталышлары, паркларда, скверларда, ишегалларында һәм башка жәяүлеләр зоналарында һәм яшел утыртмалары булган территорияләрдә;

121.3. Авыз күчешен күчерергә һәм пычранган ком-тоз кар катнашмалары, шулай ук газларга, чәчәкләргә, куаклыкларга һәм башка яшел үсентеләргә күчерергә;

121.4. билгеләнгән тәртиптә килештерелмәгән урыннарда кар чыгарырга һәм тезергә;

121.5. кар өемнәрен формалаштыру:

1) күрү өчпочмагы зонасында бер дәрәжәдә һәм тимер юл аша чыгу юлларының һәм урамнарның киселешендә;

2) жәмәгать транспортын көтү тукталышыннан 20 метрга якинрак;

3) транспорт киртәләре яисә югары бордюр белән жиһазландырылган юллар участкаларында;

4) тротуарларда;

5) янәшәдәге территорияләргә кергән урыннарда;

121.6. юлга автотранспорт тәгәрмәчләре белән грунт һәм пычрак чыгарылган;

121.7. Грунт, чүп-чар, юаш төзелеш материаллары, жиңел тару, юлларның пычрануына юл куймый торган брезент яки башка материал белән агачларны ташырга, шулай ук төзелеш катнашмаларын һәм эремәләрен (шул исәптән цемент-комлы эремәне, известь, бетон катнашмаларын) юлга, тротуарга, юл кырыена яки юл буена якин газ полосасына кою мөмкинлеген юкка чыгармый торган чаралар күрмичә генә күчереп йөртәргә.

Кешеләрнең ял итү һәм массакуләм булу урыннарын санитар карап тоту һәм төзекләндерү

122. Кешеләрнең ял итү һәм массакуләм булу урыннарына түбәндәгеләр керә:

1) майданнар, парклар, скверлар, бульварлар, яр буйлары, жирлек урманнарында оештырылган ял урыннары, пляжлар;

2) актив ял итү һәм мавыктыргыч чаралар урыннары - стадионнар, уен комплекслары, ачык сәхнә майданчыклары һ.б.

3) сәүдә объектлары территорияләре (ваклап сату базарлары, сәүдә комплекслары, стационар булмаган вак ваклап сату чөлтәре объектлары комплекслары), жәмәгать туклануы, социаль-мәдәни билгеләнеш, көнкүреш хезмәте күрсәтү;

4) административ һәм ижтимагый биналарга, учреждениеләргә якин территорияләр.

123. Гомуми файдаланудагы майданнарны, паркларны, скверларны, бульварларны, яр буен һәм башка территорияләрне жыю:

123.1. майданнарны, паркларны, скверларны, бульварларны, яр буен 23.00 дән 8.00 гә кадәр жыярга кирәк. Көндөз чүп-чар жыючыларны һәм чүп-чар жыючыларны чүп-чар калдыклары белән тутырылган чүп-чар жыю эшләре башкарыла;

123.2. Кышкы чорда паркларда, бакчаларда, скверларда, бульварларда, яр буйларында һәм башка ял итү зоналарында юлларны жыештырганда, химик реагентлары булмаган карны шушы максатлар өчен алдан билгеләнгән урыннарда, яшел утыртмаларны саклаган һәм кар суларын агызып чыгаруны тәэмин иткән очракта, вакытлыча салып кую рөхсәт ителә.

124. Пляжларны жыю һәм санитар карап тоту:

124.1. пляжны төп жыештыру аны япканнан соң башкарыла һәм яр буйларын, чишенү урыннарын, яшел зоналарны һәм бәдрәфләрне жыештыру һәм дезинфекцияләүне үз эченә ала. Көндөз чүп-чар жыю һәм чүп-чар жыю калдыклары белән тулган чүп-чар жыештыру үткәрелә.

Каты көнкүреш калдыкларын чыгару көн саен 8.00 сәгатькә кадәр чыгарыла;

124.2. пляж территориясе чүп-чар белән жиһазландырылачак. Урманнар арасындагы ераклык 40 м дан артмаска тиеш;

124.3. пляжлар жәмәгать бәдрәфлләре белән жиһазландырыла. Жәмәгать бәдрәфеннән су коену урынына кадәр ераклык кимендә 50 м һәм 200 м булырга тиеш;

124.4. пляж комының өске катламы юешләнгән, чүп-чарны, башка калдыкларны бетергән һәм ком көн саен тигезләнәргә тиеш;

124.5. Коену өчен билгеләнгән урыннарда кер юу һәм хайваннар коену тыела.

125. Каты көнкүреш калдыкларын чыгару һәм урнаштыру буенча хезмәтләр күрсәтүгә шартнамә төземичә пляж ачу рөхсәт ителми.

126. Ваклап сату базарларын жыю һәм санитар карап тоту:

126.1. Ваклап сату базарларының (алга таба - базар) территорияләре төзекләндереләргә, бәдрәфләр, хужалык һәм контейнер майданчыклары, контейнерлар һәм урналар белән жиһазландырылырга, яңгыр һәм кар суларын агызу өчен каты өслекләре һәм укпоннары булырга, шулай ук суүткәргеч һәм канализация булырга тиеш;

126.2. Базар һәм аның тирәсендәге территорияләрне төп жыештыру аны япканнан соң башкарыла. Көндөз чүп-чар жыючыларның каты көнкүреш калдыклары белән тутырылган чүп-чар жыештыру һәм чистарту эшләре башкарыла;

елның жәйге чорында базар территориясендә 126.3 атна саен мәжбүри рәвештә дымлы жыештыру башкарыла;

126.4. Базар территориясе 40 кв. м майдандагы бер урна исәбеннән жиһазландырылачак, өстәвенә, алар арасындагы ераклык 10 м дан артмаска тиеш;

127. Базар территориясендә һәм аның янәшәсендә урнашкан оешмалар, сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре, киосклар, сәүдә палаталары һәм павильоннары эшчәнлегә каты көнкүреш калдыкларын чыгару һәм урнаштыру буенча хезмәт күрсәтүләргә килешү төземичә рөхсәт ителми.

128. Сәүдә һәм (яисә) жәмәгать туклануы объектларын жыю һәм санитар карап тоту:

128.1. сәүдә объектлары территорияләрен тулысынча жыештыру һәм (яисә) жәмәгать туклануы тәүлегенә кимендә ике тапкыр (иртән һәм кич) гамәлгә ашырыла. Көндөз чүп-чар жыючыларны һәм чүп-чар жыючыларны чүп-чар калдыклары белән тутырылган чүп-чар жыю эшләре башкарыла;

128.2. сәүдә һәм (яисә) жәмәгать туклануы объектларына керә торган ишек янында кимендә ике урна урнаштырыла;

128.3. вакытлыча урам сәүдә урыннарында территорияләрне 10 м радиуста жыялар. Газ һәм тротуарларда тара һәм товарларны салу рөхсәт ителми;

128.4. калдыктарны чыгару тээмин ителә.

129. Башка сәүдә мәйданчыктарын, стационар булмаган вак-төяк челтәр объектлары комплексларын, социаль-мәдәни билгеләнештәге территорияләрне жыештыру аларны елның жылы вакытында мәжбүри алдан поливка белән япканнан соң башкарыла. Агымдагы урып-жыю көн дәвамында башкарыла. Көн саен каты көнкүреш калдыктарын чыгару тээмин ителә.

130. Кешеләрнең ял итү һәм массакуләм булу урыннарын төзекләндерү:

130.1. Кешеләрнең ял итү һәм массакуләм булу урыннарында уңайлылык тудыру элементларының мәжбүри исемлегенә өслекләрне бәйләүнең, яшелләндерү, эскәмияләр, чүп-чар өчен кечкенә контейнерлар, урам жиһазлары, яктырту жиһазлары, архитектура-декоратив яктырту жайланмалары, жирлек мәгълүматларын йөртүчеләр, яшелләндерү участкаларын яклау элементлары (металл киртәләр, өслекнең махсус төрләре һ.б.) керә;

130.2. Кешеләрнең ял итү һәм массакуләм булу урыннарының барлык территорияләре, пляждардан тыш, коры өслекле яисә яшел үсентеләр утыртылган үсемлек җир булырга тиеш;

130.3. ял итү һәм кешеләр күпләп жыела торган территорияләрдә яшелләндерү участкаларын чәчәкләкләр, газлар, ялгыз, төркөмле, рядовой бистәләр, вертикаль, күпкатлы, мобиль яшелләндерү формалары рәвешендә проектларга кирәк;

130.4. Кешеләргә ял итү һәм массакуләм булу урыннары, туалет урнаштыру һәм тоту таләпләрен үтәп, жиһазландырылган һәм эшли торган бәдрәф кабиналары белән комплексланырга тиеш;

130.5. пычранган саен, кешеләрнең ялы яисә массакуләм жыела торган урыннарында фонтаннар, буалар, елга ярлары чистартылырга тиеш;

130.6. массакуләм чаралар уздыганда, аларны оештыручылар чараны үткөрү урынын жыештыруны һәм төзекләндерүне яңартуны тээмин итәргә тиеш. Чараны уздыру урынын жыештыру һәм бозылган төзекләндерү тәртибен билгеләнгән тәртиптә чараны уздыруга тиешле рөхсәт алу стадиясендә билгеләнә.

131. Кешеләрнең ял итү һәм массакуләм булу урыннары территорияләрендә рөхсәт ителми:

131.1. тару һәм сәүдә жиһазларын бу урынга билгеләнмәгән урыннарда сакларга, урнаштырырга;

житештерү һәм куллану калдыктары белән территорияне пычратырга;

131.3. автотранспорт чараларын юарга һәм ремонтларга, эшкәртелгән ягулык-майлау сыеклыкларын салырга;

131.4. автостоянкалар, гараждар, аттракционнар уздырырга, билгеләнгән тәртипне бозып реклама конструкцияләре урнаштырырга;

131.5. табигый һәм ясалма яшелләндерү объектларын зарарларга;

131.6. кече архитектура формаларын зарарларга һәм аларны билгеләнгән урыннардан күчерергә;

131.7. өстәлләрдә һәм эскәмияләрнең аркаларында утырырга;

131.8.

131.9. Автотранспорт чараларының түләүле стоянкаларын законсыз оештырырга;

131.10. үз белдеге белән стационар булмаган объектларны урнаштырырга;

131.11. тротуарларның асфальт-бетон өслеген, янәшәдәге яшел зоналарның бөтенлеген һәм территорияләрне төзекләндерүнең башка элементларын бозарга;

территориядә сәүдә-суыткыч жайланмасы кую;

131.13. халыктан каты көнкүреш калдыктарын жыю өчен билгеләнгән контейнерларга (бункерларга) калдыктарны контейнерларга (бункерларга) урнаштыру өчен, идарәче оешмалар белән каты көнкүреш калдыктарын жыю өчен контейнерларга (бункерларга) килешү булмаса, каты көнкүреш калдыктарын жыярга;

Тимер-бетон блоктар, баганалар, коймалар, шлагбаумнар, корылмалар һәм башка жайланмалар кую юлы белән тротуарларны үз белдеге белән каплау;

131.15. товарны сәүдә объектнан читтә чыгарырга;

131.16. учак ягарга, шул исәптән ачык ут куллануны күздә тоткан чаралар уздырырга, мангаллар һәм ризыкны ачык ут ярдәмендә жылылык белән эшкәртү өчен башка жайланмалар кулланырга.

Күпфатирлы йортның йорт яны территориясен жыештыру, карап тоту һәм төзекләндерү

132. Йорт яны территориясен жыештыру:

132.1. Урып-жыю түбөндөгө тәртіптә башкарылырга тиеш: тротуарларны, жәяүлеләр өчен юлларны (бозлавык һәм тайгаклык очрагында - ком чүбе), ә аннан соң ишегалды территорияләрен жыештыру;

132.2. жыештыру, кар яву вакытында житештерелә торган кар чистартудан тыш, 8.00 сәгаткә кадәр башкарыла.

Көндөзгә вакытта машиналар тизлегә 4 км/сәг булганда жыярга рөхсәт ителә.

133. Жәйге жыештыру:

йорт яны территорияләрен жәйге жыештыру: себерү, юу яисә су сибү - махсус машиналар ярдәмдә - күбесенчә иртә, иртәнге һәм соң, кичке сәгатъләрдә, башкарылырга тиеш;

133.2. Тротуар мойкасын бары тик ачык тротуарларда гына (алар прилотка полосасы белән чиктәш) һәм биналардан урамның машина юлына таба юнәлештә генә башкарырга кирәк;

133.3. Эссе вакытта тротуарларга су сибү кирәк булган саен башкарылырга тиеш, ләкин тәүлегенә кимендә ике тапкыр.

134. Кышкы жыештыру:

134.1. Түбәләрдә жыела торган кар үз вакытында жиргә ташланырга һәм прилот полосасына күчәргә, ә киң тротуарларда - валларга формалашырга тиеш;

134.2. Сугарулы кар тротуарлардан машина юлының алгы өлешенә, ә ишегалларында - төзелеш урыннарына күчәргә тиеш;

134.3. Квартал эчендөгә юллардан авышкан карны борт ташына параллель урнашкан өемнәргә һәм өемнәргә салырга яисә, кагыйдә буларак, ротор кар чистартучылары ярдәмдә юл буен жайларга кирәк;

134.4 тротуарларда, урамнарның машина юлыннан газлар белән аерылып, 6 м дан артык киңлектә, карны тротуар уртасына таба борып жибөрү рөхсәт ителә;

кар өемнәренә һәм өемнәргә салу буенча 134.5 эш кар яуганнан соң алты сәгаттән дә соңга калмыйча, ә башка территорияләрдә 12 сәгаттән дә соңга калмыйча тротуарларда төгәлләнергә тиеш;

134.6. Ишегалларда, квартал эчендөгә юлларда, газларда һәм ирекле территорияләрдә, жәяүлеләрнең ирекле хәрәкәтенә һәм автотранспортның йөрүенә комачауламый торган, яшел утыртмаларны һәм кар суларын бүлөп чыгаруны тәэмин итеп, пычранмаган ком-тоз катнашмалары белән капланмаган кар өемнәре төзәргә рөхсәт ителә;

134.7. Камилләштерелгән япмалар булмаганда, карны хәрәкәт астына жыярга кирәк, аннары аны тыгызлау өчен кар катламын калдырырга кирәк;

134.8. юл капламаларын эшкәртүнең шомалыгы барлыкка килгәндә, ком-тоз катнашмасы белән эшкәртү бүлүчеләр ярдәмдә 0,2-0,3 кг/м нормасы буенча башкарылырга тиеш;

134.9. Боз ясалышын эшкәрткәннән соң йомшартылган катнашмаларны, ачык грунтка, агачларга яки газларга элэгүгә юл куймыйча, күчәргә яисә күчәргә кирәк.

135. Яз житүгә түбөндөгеләр гамәлгә ашырыла:

135.1. Тузан суларын нормаль чыгару өчен таләп ителә торган урыннарда су агызып китүне тәэмин итү өчен, канауларны юдырту һәм чистарту;

135.2. Калын суларның люкларга һәм коеларны су белән тәэмин итүгә системалы рәвештә куылуы;

135.3. Кар эреп беткәннән соң, калган кар һәм бозны чистарту.

136. Күпфатирлы йортның йорт яны территориясен (алга таба - йорт яны территориясе) тоту түбөндөгеләрне үз эченә ала:

1) даими жыештыру;

2) күзәтү һәм су сиптерү коеларын, дренажларны, лотокларны, үрелгән торбаларны ремонтлау һәм чистарту;

3) инженер челтәрләренең смотр коеларына, янгын сүндерү су белән тәэмин итү чыганаclarына (гидрантларга, сулыкларга һ.б.) каршылыксыз үтеп керүне тәэмин итү;

4) каты көнкүреш һәм эре габаритлы калдыкларны жыю һәм алып китү;

5) яшелләндерү һәм булган яшел утыртмаларны карау;

6) кече архитектура рәвешләрен карап тоту, агымдагы һәм капитал ремонтлау.

137. Калдыкларның барлык төрләре су үткәрми торган өслекле контейнер майданчыларында урнаштырыла торган контейнерлар һәм бункерларга каты көнкүреш калдыкларын туплау нормалары нигезендә кирәкле күләмдә жыелырга тиеш.

138. Күпфатирлы йортларда яшәүче гражданныр түбөндөгеләргә бурычлы:

йорт яны территорияләрендә 138.1. чисталык һәм тәртип сакларга;

138.2. Каты көнкүреш һәм эре габаритлы калдыкларны махсус контейнерларга һәм йорт яны территорияләрендә урнашкан махсус майданчыкларга гына урнаштырырга.

139. Идарәче оешмалар түбәндәгеләрне тәэмин итәргә тиеш:

139.1.8.00гә кадәр йорт яны территорияләрен җыештыру һәм көн дәвамында - чисталыкны саклау;

139.2.каты көнкүреш калдыклары өчен контейнерлар урнаштыру, ә анализланмаган биналарда - моннан тыш, сыек көнкүреш калдыклары өчен җыентыклар урнаштыру;

расланган график нигезендә каты көнкүреш һәм эре габаритлы калдыкларны чыгару;

контейнерларны (бункерларны) һәм контейнер майданчыкларын, аларга килү юлларын чиста һәм төзек хәлдә тоту;

139.5.подъездларга керү юлларында чүп савытлары, эскәмияләр урнаштыру һәм аларны вакытында чистарту;

139.6. Территорияне сезонлы эксплуатацияләүгә әзерләү, шул исәптән суның агып чыгуын тәэмин итү өчен юны һәм канау чистарту, кар суларының люкларга һәм коега даими рәвештә куылуы, кар эрегәннән соң территорияне чистарту һәм кирәкле башка эшләрне башкару;

139.7.тайгак участокларны ком-тоз һәм (яисә) махсус бозлавыкка каршы катнашмалар белән эшкәртү;

яшел үсентеләрне һәм газларны саклауны һәм квалификацияле тәрбияләүне;

Караңгы төшкәч тышкы яктырту чараларын төзек хәлдә тоту һәм аларны кабызу.

140. Йорт алды территориясендә түбәндәгеләр рәхсәт ителми:

140.1. Яфракны, калдыкларның һәм чүп-чарның теләсә нинди төрләрне яндырырга;

140.2. хужалык майданчыгынан читтә эчке киём, киём, келәм һәм башка предметларны элсәргә;

140.3. контейнер майданчыкларына илтүче юлларны томаларга;

140.4. Урамнарның һәм юлларның, тротуарларның, газларның һәм яшел зоналарның юл өлешендә контейнерлар (бункерлар) билгеләргә;

140.5. Билгеләнгән тәртипне бозуда йорт яны территорияләренең коймаларын үз белдеге белән билгеләргә;

140.6. Үз белдеге белән ишегалды корылмалары төзсәргә;

140.7. йорт янындагы территорияне металл ватык, көнкүреш һәм төзелеш калдыклары һәм материаллар, шлак, зола һәм җитештерү һәм куллану калдыклары белән капларга, тараны кушарга һәм сакларга;

140.8. Умарталыклар тотарга, калдыклар һәм чүп-чар ташларга;

140.9. Автотранспорт чараларын түләүле туктатуны оештырырга;

140.10. тимер-бетон блоklar, баганалар, киртәләр, шлагбаумнар, объектлар, корылмалар һәм башка җайланмалар ярдәмендә квартал эчендәге машина юлларын үз белдеге белән ябарга;

140.11.автомашиналар, ягулык һәм майлар юны башкарырга, тавыш сигналларын, тормозны һәм двигательләрне көйләргә;

140.12.кешеләр сәламәтлегенә һәм әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясаучы теләсә нинди эшләр башкарырга;

140.13.теләсә нинди сәүдә һәм җәмәгать туклануы предприятиеләрен, шул исәптән палаткалар, киосклар, ларька, мини-базарлар, павильоннар, җәйге кафелар, җитештерү объектлары, автомобильләрне, көнкүреш техникасын, аяк киёмнәрен, шулай ук кунак бүлмәләреннән тыш, автостоянкаларны урнаштырырга;

140.14 йорт яны территориясенә эчке юллары буйлап транспорт транзит хәрәкәтен башкарырга;

140.15.учак ягу, шул исәптән ачык ут куллануны күздә тоткан чаралар үткөрү, мангаллар һәм ризыкны ачык ут ярдәмендә җылылык белән эшкәртү өчен башка җайланмалар куллану.

141. Идарәче оешмалар түбәндәгеләрне тәэмин итәргә тиеш:

141.1.яшел утыртмаларның сакланышы;

141.2.җәй көннәрендә һәм коры көннәрдә газоннарга, чәчәкләкләргә, агачларга һәм куакларга су сибү;

141.3.аларда төзелеш материаллары, ком, чүп-чар, кар, боз һәм башка төзелешләрдән башка газларның сакланышы һәм бөтенлеге;

141.4. Яңа агач һәм куаклар утырту, юллар челтәре үзгәрү һәм җиһазларны билгеләнгән тәртиптә килештерелгән проектлар буенча гына яңадан планлаштыру, агротехник шартларны

үтәп урнаштыру.

142. Йорт яны территориясен төзекләндерү:

һәр йорт биләмәсе территориясендә, кагыйдә буларак, түбәндәгеләр булырга тиеш:

1) йорт кирәк-яракларын киптерү өчен хужалык майданчыгын, киём-салымны, келәмнәрне һәм йорт кирәк-яракларын чистартуны;

2) өлкәннәрне ял итү майданчыгы;

3) балалар өчен уен һәм спорт майданчыклары яшелләндерү һәм балаларның жәйге һәм кышкы ялы өчен кече архитектура формаларын кирәкле жиһазлау.

143. Өгәр участок территориясә күләме мөмкинлек бирсә, участок чикләрендә этләр йөртү өчен майданчык урнаштырылырга мөмкин.

144. Йорт подъездлары каршындагы майданчыклар, юл йөрү һәм жәяүлеләр өчен юллар каты өслекле булырга тиеш. Каты өслекләр салганда, яңгыр суларын буш агызу мөмкинлеге каралырга тиеш.

145. Күпфатирлы йортлар, биналар һәм корылмалар тирәсендә барлык коймалар һәм коймалар төзек хәлдә булырга, чиста һәм буялган булырга тиеш.

146. Торак йортларга төзелгән жәмәгать корылмалары йортның торак өлешеннән изоляцияләнгән керү юлларына ия булырга тиеш, шул ук вакытта персоналның автотранспортын кую ишегалды территориясеннән читтә булырга тиеш.

147. Торак йорт ишегалды ягыннан жәмәгать билгеләнешендәге урыннар өчен тәрәзәләр һәм фатирларга керү урыннары булган материалларны, продукцияне тутыру рөхсәт ителми. Йөкне тәрәзәләре булмаган торак йортлар торбаларыннан, жир асты тоннельләреннән яки ябык дебаркадерлардан, юллар ягыннан башкарырга кирәк.

148. Квартал эчендәге территорияләрдә транспорт чараларын урнаштыру кешеләрнең, шулай ук урып-жыю һәм махсус техниканың тоткарлыксыз хәрәкәтен тәмин итәргә тиеш.

V. Территорияне төзекләндерү элементларына таләпләр

149. Территорияне төзекләндерүнең аерылгысыз компонентлары булган территорияне төзекләндерү элементлары булу гамәлдәге законнар таләпләре нигезендә проект документларында эшләнәргә һәм каралырга тиеш.

мәдәни мирас объектларын саклау зоналарында урнашкан территорияне төзекләндерү элементларына проект документациясә мәдәни мирас объектларын саклап калу, алардан файдалану, аларны популярлаштыру һәм дөүләт саклавы өлкәсендәге вәкаләтле органнар белән килештерелә.

Озын яисә даими файдаланудагы территорияне төзекләндерүнең стационар элементлары аларны кулдан күчерү мөмкинлеген булдырмас өчен ныгытылырга тиеш.

150. Төзекләндерү элементларының эчтәлегә, аларны торгызу һәм ремонтлау эшләрен дө кертеп, төзекләндерү элементлары хужалары башкара.

Яшелләндерү

151. Яшел утыртмалар территорияне төзекләндерүнең мәжбүри элементы булып тора.

Төзекләндерү эшләрен башкарганга гамәлдәге яшел утыртмаларны мөмкин кадәр күбрәк саклап калырга кирәк.

152. Жирлек территориясендә яшелләндерүнең ике төре кулланылырга мөмкин: стационар - үсемлекләргә туфракка утырту һәм мобиль урыннарга утырту - үсемлекләргә махсус күчмә савытларга (контейнерлар, вазоннар һ.б.) утырту.

Стационар һәм мобиль яшелләндерүне рельефның табигый һәм ясалма элементларында, түбәләрендә (түбә яшелләндерү), фасадаларында (вертикаль яшелләндерү) архитектура-ландшафт объектлары (газлар, бакчалар, чөчәк түтәлләре, куаклар һәм агачлар булган майданчыклар) төзү өчен файдаланалар.

153. Яшелләндерү объектларын тоту - яшел утыртмаларны карау һәм яшелләндерелгән территорияләргә төзекләндерү элементларын карап тоту, күләм корылмаларның конструктив элементларын аз гына деформацияләүне һәм зарарлануларын бетерү, шулай ук жәйге һәм кышкы чорда күчмә кече формаларны жыю эшләре комплексы ул.

154. Яшелләндерү объектларында эшләр башкаруга таләпләр:

154.1. яшеллөндөрү объектлары янындагы төзелеш майданчыкларын оештырганда проектта сакланучы, тәбәнәк һәм киң ябалдашларны өлешчә кисеп алу, агач көүсәләрен сак белән бәйләү, куакларның ябалдашларын бәйләү, туфрак кишәрлекләрен чүп-чар белән чүпләү, туфракны тыгызлауны кисәтү максатларында транспорт чаралары һәм башка техника йөрү һәм туктап торулар белән янәшә урнашкан үсемлек астындагы туфрак участкаларын чүпләү юлы белән саклау чараларын күрергә кирәк;

154.2. Территорияне вертикаль планлаштыру, жир асты коммуникацияләрен салу, юлларны, машина юлларын һәм тротуарларны тәзекләндерү яшеллөндөрү алдыннан тәмамланырга тиеш;

Туфрак катламын бозуга бәйле рәвештә ремонт, төзелеш һәм башка эшләр башкарганда, туфракның уңдырышлы катламын яшеллек төзелешендә файдалану өчен төшерергә һәм сакларга кирәк. Югарыда күрсәтелгән эшләрне башкарганнан соң бозылган жир кишәрлекләрен һәм утыртмаларны торгызырга кирәк. Яңадан торгызу эшләрне житештерү проектында каралырга тиеш;

154.4.

155. Яшел утыртмалар хужалары бурычлы:

155.1. Яшел утыртмаларны саклауны һәм квалификацияле карауны тәэмин итәргә;

155.2. елның жәендә коры көннөрдә газлар, чөчөк түтәлләре, агач һәм куаклар сиптерүне тәэмин итәргә;

155.3. газларның сакланышын һәм бөтенлеген тәэмин итәргә;

155.4. Агач һәм куакларны яңа утырту һәм утырту, шулай ук юллар, майданчыклар, газлар челтәрләрен планлаштыруны үзгәртү бары тик жирле үзидарәнең башкарма органы белән килештерелгән проектлар буенча гына башкарырга;

155.5 яшеллөндөрү объектларында сулыклар булса, аларны чиста тотарга һәм кимендә 10 елга бер мәртәбә чистартырга;

156. Күлгәндә рөхсәт ителми:

156.1. төзелешләрне, аларның эшләвен һәм хезмәт күрсәтүен тәэмин итү өчен билгеләнгән төзелешләрдән тыш, урнаштырырга;

156.2.

156.3. Гомуми файдаланудагы яшеллөндөрү объектлары булган паркларның, скверларның, мемориаль зоналарының газон бакчаларында ял итү һәм уеннар өчен урынга урнашырга;

яшеллөндөрү объектларында чаңгыда һәм чаналарда махсус билгеләнгән урыннардан тыш шуарга;

156.5. агачка һәм башка яшел утыртмаларга гамак, таган, турник, кер киптерү өчен бау тагарга, агачларга реклама һәм мәгълүмат щитлары һәм табличкаларын, реклама һәм башка мәгълүмат урнаштыру өчен билгеләнгән чыгарыла торган конструкцияләргә беркетергә, объектларга, афишаларга, агитация материалларына, техник конструкцияләргә, юл хәрәкәтендә катнашучыларны мәгълүмати тәэмин итү чараларына, баганалардан, коймалардан, реклама калканнарыннан, электр чыбыкларыннан, лампалардан, чөнечкеле киртәләрдән аерырга;

156.6. стационар булмаган объектларны, шулай ук юл сервисы объектларын билгеләргә, шул исәптән, ел вакытына карамастан, автостоянкалар һәм парковкалар урнаштырырга;

156.7. төзелеш материалларын һәм башка материалларны, калдыкларны, чүп-чарны, бозга каршы материалларны һәм башка зарарлы матдәләргә, шулай ук ком һәм бозга каршы реагентлар белән пычранган карны, боз төркемнәрен кушарга;

яшелчә бакчалары өчен 156.8 казу башкарырга;

156.9. Йорт хайваннарын газларда һәм чөчөклөкләрдә йөртергә;

156.10. Яфрактарны, үләнне, ботакларны яндырырга, шулай ук аларны лотокларга һәм башка суүткәргеч җайланмаларга кертәргә;

156.11. смета һәм чүпне газоннарда ташларга;

156.12. учак ягу, шул исәптән ачык ут куллануны күздә тоткан чаралар үткөрү, мангаллар һәм ризыкны ачык ут ярдәмендә жылылык белән эшкәртү өчен башка җайланмалар куллану;

156.13. сок, сумала чыгару өчен агачлар кисеп, аларга башка механик зыян китерү;

156.14. житештерү һәм куллану калдыкларыннан, шул исәптән автомобиль покрышкаларыннан, территорияне тәзекләндерү, шәһәр территориясендә клумб оештыру өчен файдаланырга;

156.15. Күпъянлык чөчөкләр белән мәшгуль жир кишәрлекләреннән кар чыгарырга, шулай ук кардан җитәрлек булмаган салкын үсентеләр утыртучы участкаларны ачарга;

156.16. Шәһәр территорияләрендә, санитария таләпләре югары булган урыннардан тыш (чүп контейнерларына, жәмөгәт бөдрәфләрненә якин булу һ.б.) агач көүсәләрен агартырга;

156.17. яшеллэндерелгән территорияләрдә урнашкан скульптураларны, эскәмияләрне, коймаларны, урналарны, балалар һәм спорт җиһазларын бозарга;

156.18. Агач тамырларын кәүсәдән 1,5 м ераклыкта ачарга һәм агач муеннарын җир яки төзелеш калдыклары белән күмәргә.

Коймалар

157. Коймаларны төзү төзекләндерү өчен өстәмә элемент булып тора.

158. Утлар бер-берсеннән аерыла:

- 1) билгеләү (декоратив, яклау, аларның ярашуы);
- 2) биекlege (түбәнlege - 1,0 м га кадәр, уртача - 1,1-1,7 м, югары - 1,8-3,0 м);
- 3) материалның төре (металл, тимер-бетон һ.б.);
- 4) күз карашы өчен сизгерлек дәрәжәсе (үтә күренмәле, саңгырау);
- 5) стационар (даими, вакытлыча, күчмә) һәм башка киртәләр.

Коймаларны проектлау аларның урнашу урыннарына һәм билгеләнешенә карап, гамәлдәге дәүләт стандартлары, сертификацияләнгән эшләнмәләр каталогларына, индивидуаль проектлау проектларына карап башкарыла.

159. мәдәни мирас объектлары территорияләрен төзү өлеге территорияләр өчен билгеләнгән шәһәр төзелеше регламентлары нигезендә башкарылырга тиеш.

Ижтимагый, торак, рекреацион билгеләнештәге территорияләрдә чукрак һәм тимер-бетон коймаларны проектлау рөхсәт ителми.

Сәнәгать, махсус территорияләрне ачу декоратив тимер-бетон панельләрдән башкарылырга мөмкин.

Коймаларның урта һәм югары төрләрен проектлаганда җир асты корылмалары белән кисешү урыннарында ремонт яки төзелеш эшләре башкарырга мөмкинлек бирә торган коймалар конструкцияләре каралган.

Агачлар интенсив хәяүлеләр хәрәкәте зонасында яки төзелеш һәм реконструкция эшләре башкару зоналарында үскән очракта, яклауның башка төрләре булмаганда, 0,9 м һәм аннан да күбрәк диаметрлы саклагыч коймалар, 0,8 м диаметрлы һәм аннан да күбрәк яшенә, агач токымнарына һәм башка характеристикаларга бәйле рәвештә саклау корылмаларын күз алдында тотарга кирәк.

Мәйданчыклар

160. Җирлек территориясендә түбәндәге мәйданчыклар урнашкан: балаларның уеннары, өлкәннәрнең ялы, спорт белән шөгыйльләнү, чүп-чар җыючыларны урнаштыру, этләргә йөртү, машина кую урыннары.

Теркәлгән мәдәни мирас ядкарьләренең һәм махсус сакланылучы табигать территорияләренең саклау зоналары чикләрендә мәйданчыклар урнаштыру истәлекләргә саклау, табигатьтән файдалану һәм әйләнә-тирә мохитне саклау вәкаләтле органнары белән килештерергә тәкъдим ителә.

Йорт тирәсендәге территорияләр, кагыйдә буларак, балалар өчен уен һәм спорт мәйданчыклары белән тәэмин ителергә тиеш. Мәйданчыклар төзек һәм жәрәхәтләнү куркынычсыз инвентарь белән тәэмин ителергә тиеш.

Балалар мәйданчыклары

161. Балалар мәйданчыклары төрле яшь төркемнәре өчен аерым мәйданчыклар рәвешендә яисә яшь мәнфәгатьләре буенча зоналаштырылган комплекслы уен мәйданчыклары буларак оештырыла.

Балалар мәйданчыгында территорияне төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлегенә түбәндәгеләр керә: өслекнең йомшак төрләре, мәйданчыкның газ белән тоташу элементлары, яшеллэндерү, уен җиһазлары, эскәмия һәм урналар, яктырту җиһазлары.

Торак йортлар һәм жәмәгать биналары тәрәзәләреннән мөктәпкәчә яшьтәге балалар мәйданчыклары чикләренә кадәр ераклык - 10 метрдан, кече һәм урта мөктәп яшендәге балалар мәйданчыклары - 20 метрдан кимрәк, комплекслы уен мәйданчыклары 40 метрдан да ким

булмаска, спорт-уен комплекслары - 100 метрдан да ким булмаска тиеш.

Балалар уен майданчыклары контейнер майданчыкларынан кимендө 20 метр ераклыкта урнашырга тиеш.

162. Балалар майданчыклары түбөндөгөлөргө тиеш:

162.1. жөйгө чорда тигезсезлеклөр ком сибелгөн өслөк планировкасы булырга;

162.2. Иртөнгө вакытта даими рөвештө себерелергө һәм чылатырга;

162.3. буялган булырга, майданчыкта коймаларның һәм корылмаларның төсөн елга кимендө бер тапкыр житештерергө, ө ремонтны - кирөк булган саен;

162.4.Транзит жөяүлөлөр хэрөкөтөннөн, машина юлларыннан, борылыш майданчыкларыннан, кунакчыл стоянкалардан, калдыклар өчен контейнерлар урнаштыру өчен майданчыклардан, автотранспорт чараларын даими һәм вакытлы саклау участокларыннан изоляциялөнөргө.

Травматизмны булдырмас өчен, майданчык территориясендө чыгыш ясаучы тамырлар яки түбөн ботаклар, жир өслегендө урнашкан иске, киселгөн жиһазлар калдыклары (стойкалар, фундаментлар) булу рөхсөт ителми (кагыйдө буларак, турникларда һәм качельлөрдө).

Янындагы территориялөрне реконструкциялөгөндө балалар майданчыклары территориясендө эшлөр алып бару һәм төзелеш материалларын складлау рөхсөт ителми.

Яктырту жиһазлары, кагыйдө буларак, майданчык урнашкан территорияне яктырту режимында эшлөргө тиеш.

Яктырту жайланмаларын 2,5 м дан да ким булмаган биеклектө урнаштыру рөхсөт ителми.

Уен жиһазларын урнаштыру норматив куркынычсызлык параметрларын исөпкө алып башкарылырга тиеш.

163.Балалар майданчыкларын карап тоту һәм аларда куркынычсызлыкны тэемин итү өчен жаваплылык аларны эксплуатациялөүчө затларга йөклөнө.

Спорт майданчыклары

164. Спорт майданчыклары халыкның барлык яшь төркемнөрө физкультура һәм спорт белән шөгильлөнү өчен билгелөнгөн.

Спорт майданчыгында территорияне төзөклөндөрү элементларының мөжбүри исемлегенө түбөндөгөлөр керө: өслөкнең йомшак яисө газ төрлөрө (жөйгө чорда), спорт жиһазлары.

Спорт майданчыклары яшеллөндөрөлө һәм челтөрлө койма белән өйлөндөрөп алына. Яшеллек майданчык периметры буйлап урнаштырыла, вертикаль яшеллөндөрү кулланырга мөмкин. Койманың биеклегө 2,5-3 м, майданчыкларның бер-берсенө терөлгөн урыннарында биеклегө 1,2 м.

Спорт жиһазлары спорт, физкультура майданчыкларында йө махсус жиһазландырылган жөяүлөлөр коммуникациялөрөндө (сөламөтлек сукмакларында) рекреациялөр составында урнаштырыла. Махсус физкультура снарядлары һәм тренажерлар рөвешөндөгө спорт жиһазлары заводта ясалган, махсус эшкөртөлгөн өслөклө бүрөнөлөрдөн һәм бүрөнөлөрдөн ясалган (ярыклар, ярыклар булмау һ.б.) булырга мөмкин.

Урнашканда сертификациялөнгөн жиһазлар каталогларына таянып эш итөргө кирөк.

Ял итү майданчыклары

165. Торак төзелешө территориясендө өлкөн яшьтөгө халыкның ял итү һәм өстөл уеннары өчен билгелөнгөн ял майданчыкларын оештыру мөмкин. Торак йортлар тэрэзөлөрөннөн алып тын ял итү майданчыклары чиклөрөнө кадөр ара 10 метрдан да ким булмаска тиеш, шау-шулы өстөл уеннары майданчыклары - 25 метрдан да ким булмаска тиеш.

Ял майданчыгында төзөклөндөрү элементларының мөжбүри исемлегенө гадөттө каты өслөк төрлөрө, майданчыкның газ белән тоташу элементлары, яшеллөндөрү, ял итү өчен эскөмиялөр, эскөмиялөр һәм өстөллөр, урналар (ким дигөндө һөр эскөмиядө) керө, яктырту жиһазлары керө.

Мөйданны каплауны плитө куөте рөвешөндө проектларга тэкьдим ителө. Ял майданчыкларын һәм балалар майданчыкларын берлөштергөндө, балалар уеннары зонасында өслөкнең каты төрлөрөн урнаштырырга киңөш ителми.

Парклар территориялөрөндө чирөмдөгө ял майданчыклары оештырылырга мөмкин.

Автостоянкалар майданчылары

166. Жирлек территориясендә автостоянкаларның түбәндөгө төрлөрө: автомобильләрне кыска вакытлы һәм озак саклау урнаштырыла.

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участогында төзекләндрү элементларының мәжбүри исемлегенә түбәндөгеләр керә: өслекнең каты төрлөрөн, өслекләрне бәйләү элементларын, коймаларны яисә чүп-чар өчен кечкенә контейнерларны, яктырту жайланмаларын, мәгълүмати жиһазларны (күрсәткечләрне).

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участкаларына килү юллары жәяүлеләр юлларының төп юнәлешләрә белән кисешмәскә тиеш.

Автотранспорт чараларын озак вакытлы һәм кыска вакытлы саклау участогы аша жәяүлеләр өчен транзит юллар оештыру рөхсәт ителми.

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участогы калган территориядән 3 м киңлектәге яшел үсентеләр полосасы белән аерылырга мөмкин.

Кече архитектура формалары

167. Кече архитектура формаларын урнаштыру биналарны һәм корылмаларны төзүнең, реконструкцияләүнең һәм капитал ремонтлауның проект документациясә, шулай ук төзекләндрү яисә эскиз тәкъдимнәре проектларының "төзекләндрү" бүлегә нигезендә гамәлгә ашырыла.

Кече архитектура формаларын проектлаганда һәм сайлаганда сертификацияләнгән эшләнмәләр каталогларынан файдаланырга тәкъдим ителә. Тарихи төзелеш зоналары, жирлекнең үзәк үзәге, жирлекнең күп функцияле үзәкләрә һәм зоналары өчен кече архитектура формалары индивидуаль проект эшләнмәләрә нигезендә проектланырга тиеш.

168. Кече архитектура формаларына төп таләпләр түбәндөгеләр:

168.1. Территорияне төзекләндрү элементларының архитектура һәм ландшафт даирәсә характерына туры килүе;

168.2. Материалларның декоратив һәм эксплуатация сыйфатының югары булуы, тышкы мохит йогынтысын исәпкә алып, озак вакыт дәвамында аларны саклап калу;

168.3. Конструкциянең ныклығы, ышанычлылығы, иминлеге.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары

169. Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары.

169.1. Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары техник яктан төзек һәм эстетик яктан каралган булырга тиеш.

Гамәлдәге такталардан һәм режимлы табличкалардан тыш, тышкы мәгълүмат чаралары вәкаләтле орган белән килештерелгән паспорт нигезендә һәм аның белән тулысынча яраштырып урнаштырыла һәм файдаланыла.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары хужалары аларның тиешле торышын күзәтергә, аларны вакытында ремонтларга һәм тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын урнаштыру урыннарын жыештырырга тиеш.

Реклама яки мәгълүмати хәбәрләр урнаштырмыйча тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чараларын урнаштыру һәм эксплуатацияләү, мәгълүмат кырын зарарлау, шулай ук тышкы реклама чараларын һәм полиэтилен пленка һәм башка материаллар белән мәгълүматны ябыштыру, ябыштыру рөхсәт ителми.

Реклама яки мәгълүмат конструкциясә хужасы территорияне төзекләндрергә һәм (яисә) фасадның тышкы кыяфәтен монтаждан соң (демонтаждан) өч тәүлек дәвамында торгызырга тиеш.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары, аларда фундамент блогы булганда, фундамент блогы белән бергә демонтацияләнргә тиеш.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын беркеткәндә объектлар корылмаларына һәм корылмаларына зыян китерү, шулай ук аларның бөтенлеген, ныклығын һәм тотрыклылығын киметү рөхсәт ителми.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чараларын тиешенчә тотмаган, жир кишәрлеген

жыештырган һәм санитар карап тоткан өчен тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары хужалары жаваплы.

169.2. Реклама конструкцияләренең тышкы күренешенә һәм урнашу урынына таләпләр «Реклама турында» 2006 елның 13 мартындагы 38-ФЗ Федераль законы белән билгеләнә.

169.3. Тышкы мәгълүматны урнаштыру чаралары түбәндәге төрләргә мөмкин:

- көйләнгән конструкция;
- декоратив панно;
- консол конструкциясе;
- түбә конструкция;
- витрин конструкция;
- гамәлгә кую тактасы;
- режимлы табличка;
- модульле конструкция;
- стела;
- калкан конструкциясе;
- флаглар композициясе;
- Махсулаштырылган конструкция.

169.4. Тышкы мәгълүматны урнаштыру чараларына гомуми таләпләр:

Тышкы мәгълүматны урнаштыру чараларын проектлау, эзерләү һәм урнаштыру төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният ядкарлары) турында Россия Федерациясе законнары таләпләре, аларны саклау һәм алардан файдалану таләпләре нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш;

Тышкы мәгълүмат чараларында мәгълүмат Россия Федерациясе дәүләт теле һәм Татарстан Республикасы дәүләт телләре турындагы законнар таләпләрен үтәгән килеш урнаштырылырга тиеш;

Ике яки аннан да күбрәк тел кулланган очракта, текстлар эчтәлек һәм техник бизәлеш буенча тиндәш булырга, грамоталы һәм аңлаешлы итеп башкарылырга тиеш;

169.4.1. Мәгълүмат конструкциясе хужасы куркынычсызлык кагыйдәләрен теләсә нинди бозулар, шулай ук мәгълүмати конструкцияләргә монтажлау һәм эксплуатацияләү шартларын бозганда төзексезлекләр һәм авария хәлләре өчен жаваплы.

169.4.2. Тышкы мәгълүмат чараларын урнаштыру рәхсәт ителми:

1) күпфатирлы торак йортлар фасадларында:

- торак биналар чикләрендә, беренче һәм икенче катлар арасында урнашкан конструкцияләрдән тыш, торак булмаган бина биләгән урында;

- торак йортның үз чикләреннән иң күбе 1,5 метрга чыгып төзелгән торак булмаган биналар чикләреннән һәм мәгълүмат конструкциясен урнаштыручы зат тарафыннан биләнә торган заттан тыш, беренче һәм икенче катлар арасында урнашкан конструкцияләрдән тыш, торак йортның габаритларында урнашкан торак булмаган биналар чикләрендә;

- әлеге Кагыйдәләрдә каралган очрактардан тыш, тәрәзә һәм ишек уемнарының, шулай ук витраж һәм витриналарының, шул исәптән төзелгән-кушып төзелгән биналарының тулысынча яисә өлешчә ябылуы рәвешендә;

- киртәләүче конструкцияләрдә, балконнарда, әгәр дә керү төркеменең проект тәкъдими белән каралмаган булса;

2) торак булмаган билгеләнештәге биналар фасадларында:

- биш каттан артык биеклектәге биналарда вертикаль консольный конструкцияләр;

- вертикаль тәртиптә урнашкан көйләнгән конструкцияләр;

- әлеге Кагыйдәләрдә каралган очрактардан тыш, икенче кат тәрәзәләренең аскы дәрәжәсеннән югарырак;

3) төшереп калдырылган;

4) фризаларда, керү төркемнәре козырекларында:

- бер керү юлы булганда, бер конструкциядән артыграк;

- бер керү урыны булган керү төркеме фризында урнаштырыла торган яктылык тартмалары, фон конструкцияләре рәвешендә;

5) мәдәни мирас объектларында, 1959 елга кадәр төзелгән тарихи биналарда:

- фонлы конструкцияләр, яктылык тартмалары, динамик конструкцияләр;

- яктылыктан файдаланып;

- архитектур фон белән ярашмый торган капма-каршы һәм төсләргә бай карарда;

6) административ-офис, сәүдә, мәдәни-күңел ачу, мондый объект проектында каралмаган

400 кв. метрдан артык майданлы спорт объектларында;

7) индивидуаль яисә күпфатирлы торак йортлар территориясендә аерым торучы конструкцияләр рәвешендә;

8) яба һәм каплап тора торган проемалар, витриналар, тәрәзәләр, арок, архитектура детальләре һәм декоратив-сәнгати бизәлеш, биналарда суперграфик, әлеге Кагыйдәләрдә каралган очраклардан тыш;

9) фасадның архитектура үзенчәлекләрен исәпкә алмыйча. Биналар фасадларында тышкы мәгълүмат чараларын урнаштыру вариантлары әлеге Кагыйдәләргә кушымта белән билгеләнә;

10) эркерларда, колонналарда, пилястраларда, балконнарда;

11) мемориаль такталардан 2,0 м ераклыкта;

12) адреслы атрибутиканы каплай торган (урам исемнәре һәм йорт номерлары күрсәткечләре);

13) 2 каттан артык биеклектәге биналарның аулак торналарында;

14) декоратив паннодан, модульле конструкцияләрдән, шулай ук автозаправка станцияләрендә стел, калкан, витрина, консольный конструкцияләр рәвешендә банк операцияләрен гамәлгә ашыручы оешмалар өчен алмаш мәгълүмат белән;

15) "Кулланучылар хокукларын яклау турында" Федераль законның 9 статьясы үз көченә мәжбүри булмаган мәгълүматны (фирма исеме (исеме), аның урнашкан урыны (адресы) һәм аның эш режимы турында мәгълүмат), ә атап әйткәндә, телефон, сайт, электрон почта адреслары номерларын, юнәлешләр, товарлар һәм хезмәт күрсәтүләр исемлеген, биналарны арендау, сату турындагы мәгълүматны, модульле конструкцияләр рәвешендәге коймага яисә бинага, шулай ук калкан һәм витрин конструкцияләр рәвешендәге чыгармалардан тыш, күрсәтелгән мәгълүматны үз эченә алган мәгълүмат;

16) текстлы мәгълүматтан башка сурәтләр генә булган;

17) төсләре буенча фасадның архитектур фоны белән туры килмәүчеләр;

18) яктыртуның ачык ысулын кулланып;

19) флаглы композицияләрдән, шулай ук 6,0 м озынлыктагы яктылык тартмалары рәвешендәге көйләнгән конструкцияләрдән тыш, тукыма материаллар эзерләүдә кулланылган килеш;

20) мәгълүмат конструкциясенә бер төрен кулланып, мәгълүматны кабатлаучы, моңа түбәндәгеләр керми:

- Россия Федерациясе дәүләт теле һәм Татарстан Республикасы дәүләт телләре турындагы законнар таләпләрен үтәү нигезендә башкарылган мәгълүмат;

- берничә урам киселешендә яисә ике урам арасындагы территориядә урнашкан бинаның һәр фасадында урнаштырылган мәгълүмат;

- автозаправка станцияләре фасадларында урнаштырыла торган мәгълүмат;

21) төшереп калдырылган;

22) кабартылган конструкцияләр, штендерлар рәвешендә;

23) түбәнең (парапетның, фризның) өске тамгасыннан югарырак төзелгән-кушып төзелгән биналарның (тамбурларны да кертеп);

24) Урта Курса авыл жирлегенә тарихи территорияләре чикләрендә жем-жем иткән яктылык файдаланып.

169.4.3. Тышкы мәгълүмат урнаштыру чараларының аерым төрләренә таләпләр.

169.4.4. Әлеге конструкция - диварларның тышкы өслегендә, фризлар, козыреклар, фронтоннар биналарында, керү яки тәрәзә (витриналар) өстендәге стационар булмаган сәүдә объектларында, диварлар өслегеннән 0,2 м ераклыгында, фонсыз конструкция рәвешендә, яктылык тартмасы рәвешендә, каркастан, текст мәгълүматы булган мәгълүмати кырдан, декоратив элементлар, билгеләр һәм стена өслегенә турыдан-туры төшерелгән сурәт элементларыннан тора торган мәгълүмати корылма.

Жанлы конструкцияләргә урнаштыру рәхсәт ителми:

1) бинаның катлары тәрәзәләре, стационар булмаган сәүдә объекты арасында биеклектән 2/3 артык биеклектә;

2) бинаның катлары тәрәзәләре, стационар булмаган сәүдә объекты арасында арка тәрәзәләре биеклектән 1/2 артык биеклектә;

3) текстлы мәгълүматның биеклегенә фриз биеклегеннән 2/3 артык (шул исәптән төзелгән-кушып төзелгән биналар);

4) бер катлы биналарда (шул исәптән төзелгән-кушып төзелгән биналарда) фризның биеклегенә яисә биеклегенә, керү төркемнәре, ут тартмалары, фризда урнаштырыла торган фонлы

конструкциялар рәвешендәге стационар булмаган сәүдә объектлары;

- 5) бинаның фронтоны биеклегенән 1/2 артык биеклегә, стационар булмаган сәүдә объекты;
- 6) козырегында 0,5 м дан артык биеклектә;
- 7) фасад озынлыгының 70%тан артыграгы;
- 8) 0,5 м биеклектәге беренче кат чикләрендә, проемалар һәм биеклек арасында 1,5 м дан артык, почмак участкаларында 50% тан артык простенка озынлыгы;
- 9) мәгълүматны башка телләрдә кулланганда, әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән конструкциянең озынлыгы 50%тан артыгракка арттырылган озынлык;
- 10) төрле телләрдә язучыларның тиндәшсез зурлыкларын һәм шрифтыларын кулланып;
- 11) беренче, цоколь яисә подвал катларының тышкы стеналарын өслектә урнаштырганда жир өсте дәрәжәсенән түбәнгә кырыйга кадәр 0,6 м түбәнрәк;
- 12) проемалар булган очракта, тоташ пыялалану, фризы, фронтон булмаган очракта икенче каттан югарырак, моңа конструкцияне урнаштыру күздә тотыла торган тәрәзә уемының биеклегә ике биеклектән арткан очраклар керми;
- 13) икенче каттан югарырак тоташ пыялалауда урнашканда бер конструкция күләмендә;
- 14) тарихи территорияләр чикләрендә урамга (бу урамнарны төзүнең алгы линиясен төзи) чыга торган төп һәм ян фасадлардагы, стационар булмаган сәүдә объектларындагы фонлы конструкцияләр һәм утлы тартмалар рәвешендә, Казан шәһәренең урамнары һәм гомумшәһәр юллары буйлап, автомобиль сату буенча махсуслаштырылган объектларыннан тыш, шәһәр мохите эстетикасына таләпләр югары булган Казан шәһәре урамнары һәм гомумшәһәр юллары буйлап;
- 15) әлеге Кагыйдәләрдә каралган очраклардан тыш, бер-берсе өстендәге фонлы конструкцияләр һәм яктылык тартмалары рәвешендә;
- 16) өслеге бинаның параллель булмаган стенаһа, стационар булмаган сәүдә объекты, керү төркеме, козыреклары урнашкан фризда фон конструкцияләре һәм яктылык тартмалары рәвешендә;
- 17) бинада, стационар булмаган сәүдә объектында фонның төрле төстәге конструкцияләренән файдаланып;
- 18) беренче каттагы яисә беренче каттагы проемалар арасында урнашканда фон конструкцияләре һәм яктылык тартмалары рәвешендә; алмаштырылган мәгълүмат белән;
- 20) бинаның фасадларында стенага турыдан-туры ясалган сурәт белән, алар настенный конструкцияләренә башка төрләрен куллануны күздә тотып;
- 21) мәгълүмат тапшыруның динамик ысулыннан файдаланып;
- 22) фронтонда, өске каттагы фризда конструкцияне рәхсәт (киләштерү) нигезендә билгеләнгән, конструкцияне урнаштыру урыны өстендә урнаштырылган түбә конструкциясе булганда, аның гамәлдә булу срогы тәмамланган, моңа бердәм мәгълүмати эчтәлекле түбә конструкциясе белән берләштерелгән түбә конструкциясеннән тыш (бер эшчәнлек турында гомуми мәгълүмат);
- 23) мәдәни мирас объектларында, 1959 елга кадәр төзелеш датасы белән тарихи биналарда 0,5 метрдан артык биеклектә;
- 24) Урта Курса авыл жирлегенең тарихи территорияләре чикләрендә 1,0 метрдан артык биеклектә;
- 25) түбә яссылыгын бина стенаһыннан, стационар булмаган сәүдә объекттыннан карниз дәрәжәсеннән алып скат түбә очына кадәр кимендә 3,0 м биеклектә аера торган карниз дәрәжәсеннән югарырак;
- 26) бер конструкция күләмендә түбә яссылыгын бинаның диварыннан, стационар булмаган сәүдә объекттыннан аеручы карниз дәрәжәсеннән югарырак.

169.4.5. Декоратив панно - гомуми мәйданы 1500 кв. метрдан артык булган сәүдә-офис, мәдәни-күңел ачу, житештерү, склад һәм спорт билгеләнешендәге аерым объектларның фасадларында гына урнаштырыла торган мәгълүмати корылма.

Әлеге конструкциянең мәгълүмати кыры ныклы яки тукуыма нигезендә башкарылырга тиеш, мәгълүмати кыр һәм каркасның тоташу урыннары яшерелергә һәм декоратив бизәлгән крайларга (шул исәптән багет, сәнгать декоры элементларына) ия булырга тиеш.

Декоратив панноларны урнаштыру рәхсәт ителми:

- 1) беренче кат дәрәжәсеннән түбәнрәк;
- 2) мәдәни мирас объектларында, 1959 елга кадәр төзелеш датасы белән тарихи биналарда;
- 3) тарихи территорияләр чикләрендә, уздырыла торган чаралар турында мәгълүмат

урнаштыру өчен билгелэнгән аерым торучы мэдәни-күңел ачу, спорт билгеләнешендәге объектлар фасадларында урнаштырыла торган конструкцияләрдән тыш;

4) витриналардан гайре, ишек һәм тәрәзә уемнары арасында;

5) эчке яктылыксыз баннер тукума кулланып;

6) мәгълүмат тапшыруның динамик ысулыннан файдаланып;

7) тарихи территорияләр чикләрендәге биналар фасадында жир кишәрлеге чикләрендә аерым торучы калкан конструкцияләре яисә мондый конструкцияләр урнаштыру мөмкинлеге булганда.

169.4.6. Консоль конструкция - бинаның фасады яссылыгына туры почмак белән куелган мәгълүмати конструкция, стационар булмаган сәүдә объекты локальләштерелгән, почмак кишәрлекләрдә, кече конструкцияләр рәвешендәге диварның композицион тышкы өслеге буенча.

Конструкция конструкцияләрен урнаштыру рөхсәт ителми:

1) биекlege һәм озынлыгы 1,0 м дан артыграк;

2) мэдәни мирас объектларында, 1959 елга кадәр төзелеш датасы булган тарихи биналарда биекlege һәм озынлыгы 0,5 метрдан артыграк булса;

3) фасад өстеннән 0,2 м дан артыграк ераклыкта;

4) бер-берсеннән 10 м ераклыкта;

5) фасад читеннән 0,2 м ераклыкта һәм конструкциянең аскы кырыена кадәр жир дәрәжәсеннән 2,5 м дан кимрәк булса;

6) турыдан-туры бинага керү урыннарында;

7) тарихи территорияләр чикләрендә урамга чыга торган (бу урамнарны төзүнең алгы сызыгын төзи торган) биналарның фасадларында;

8) мэдәни мирас объектларында, 1959 елга кадәр төзелеш датасы булган тарихи биналарда металлодекор кулланмыйча;

9) мәгълүмат тапшыруның динамик ысулын кулланып, банк операцияләрен гамәлгә ашыручы оешмалар өчен консольный конструкцияләрдән тыш.

169.4.7. Канатлы конструкция - элге бинаның гомуми мәйданының 100% ын алып торган оешма тарафыннан яссы түбәнең (парапетның) югары тамгасыннан яисә бинаның скат түбәсенә, стационар булмаган сәүдә объектынның югары ноктасыннан (очы) тулысынча югарырак булган яктылык хәрәфләре һәм символлары (логотиплар, саннар, билгеләр, нәфис элементлар) рәвешендә күләмле мәгълүмати конструкция:

Түбә конструкцияләрен урнаштыру рөхсәт ителми:

1) текстлы мәгълүматның биекlege:

- бер катлы биналар, стационар булмаган сәүдә объектлары өчен 0,5 м дан артык;

- 2,0 м артык - 2 - 5 катлы биналар өчен;

- биеклеккә карата чикләүләрсез - төзелеш мәйданы 15 мең кв. метрдан артык булган эре сәүдә үзәкләре биналары өчен;

2) озынлыгы:

- алар урнаштырылган фасадның туры төгәлләнү озынлыгының 1/2 өлешеннән күбрәге;

- фасадның йомгаклау өлеше (парапет) биекlege ишелеп төшкәндә төгәлләнү фрагменты озынлыгының 2/3 еннән артыгы;

3) күпфатирлы торак йортларда;

4) Россия Федерациясә дәүләт теле һәм Татарстан Республикасы дәүләт телләре турындагы законнар таләпләре нигезендә башкарылган мәгълүматны кабатлый торган конструкцияләрдән тыш, бинада, стационар булмаган сәүдә объектында бердән артык;

5) элге бинада гамәле тәмамланмаган рөхсәт нигезендә билгелэнгән рөхсәт булганда, реклама конструкциясә түбә җайланмасы рәвешендә;

6) элге бинада рөхсәткә (килештерүгә) ярашлы рәвештә билгелэнгән булса, аның гамәлдә булу срогы тәмамланмаган, фронтоңда, югары каттагы фризында көйлэнгән конструкция, түбә конструкциясә белән берләштерелгән бердәм мәгълүмат этәлге (бер эшчәнлек турында гомуми мәгълүмат);

7) алмаштырылган мәгълүмат белән;

8) мәгълүмат тапшыруның динамик ысулыннан файдаланып;

9) текстлы мәгълүматның биекlege 1/3 тән артык өстәмә символларның (логотипларның, саннарның, билгеләрнең, сәнгать элементларының) биекlege.

169.4.8. Витрина конструкциясә - бинада урнашкан фонлы конструкция яки яктылык тартмасы рәвешендәге мәгълүмат конструкциясә, витринаның эчке ягыннан стационар булмаган сәүдә объекты, тәрәзә уемы, ул каркастан, декоратив бизәлешле кранлы мәгълүмат кырыннан,

тәрәзә уемы майданыннан 1/4 артык булмаган эленгән элементлардан тора (витринаның биеклегә буенча витринаны ябыштыру күләменәң яртысы һәм озынлыгы буенча клевитринаны ябыштыру күләменәң яртысын).

Витрина конструкцияләрен урнаштыру рәхсәт ителми:

- 1) майданы 2,0 кв. м булган тәрәзә уемында;
- 2) витринаның пыялалануыннан алып витрин конструкциягә кадәр ара ераклыгында урын ягынан 0,15 м дан кимрәк;
- 3) тәрәзә үрелешә әгъзаларын исәпкә алмыйча;
- 4) витрин пыяласы өслегенәң бизәкләре һәм декоратив пленкалары рәвешендә;
- 5) яктылык тартмалары витринасына пыяла кую юлы белән;
- 6) мәгълүмат тапшыруның динамик ысулыннан файдаланып;
- 7) витрин конструкцияләр арасында 1,5 м дан кимрәк ераклыкта.

169.4.9. Учреждение тактасы, режимлы табличка - кулланучыларга житкерү өчен билгеләнгән мәгълүмат конструкцияләре, аны күрсәтү "Кулланучылар хокукларын яклау турында" Федераль законның 9 статьясы нигезендә, оештыру-хокукий рәвешенә бәйсез рәвештә оешманың фирма исеме (исеме), индивидуаль эшкуар, аларның урнашкан урыны (адресы) һәм эш режимында, бинада, стационар булмаган сәүдә объектында яки коймада, керү урыннарыннан уң һәм (яисә) сул якта йә керү урыннарыннан турыдан-туры ябыштырылган төркемнәргә керү урыны (режимлы табличка) турында мәжбүри булган мәгълүмат конструкцияләре.

Учреждение тактасында урнаштырыла торган мәгълүмат кулланучыларга Татарстан Республикасының ике дөүләт телендә дә житкерелергә тиеш.

Учреждение тактасын, режим тактасын урнаштыру рәхсәт ителми:

- 1) 0,6 м озынлыгында һәм 0,8 м биеклектә (гамәлгә куелган такта);
- 2) 0,4 м озынлыгында һәм биеклегә 0,6 м дан артык (режимлы табличка);
- 3) 0,3 м озынлыгында һәм 0,2 м дан артык биеклектә (трафарет матбугатын ясау ысулы белән керү төркемнәрен пыялалауга урнаштырыла торган режимлы табличка);
- 4) оештыру-хокукий рәвешенә бәйсез рәвештә бер оешма өчен икедән артык, бер бинада бер шәхси эшкуар, стационар булмаган сәүдә объекты, киртә;
- 5) конструкция әзерләнгән материал буенча тиндәшсез зурлыгы буенча аерылып торучылар;
- 6) трафарет мөһерә ясау ысулы белән башкарылган керү төркемнәрен (ишекләрен) пыялалауда бердән артык;
- 7) , коймадагы вывескалардан тыш, яктырткычлар кулланып;
- 8) фонсыз конструкцияләр рәвешендә;
- 9) керү юлының бер ягынан икедән артык;
- 10) чикләү секциясеннән читтә;
- 11) төзелеш, үтә күренмәле киртәләрдә, баскычларның, балконнарның, көймәләренәң коймаларында;
- 12) жәмәгать туклануы стационар предприятиеләре каршындагы сезонлы кафеларның киртәләү конструкцияләрендә;
- 13) мәдәни мирас объектлары, 1959 елга кадәр төзелгән даталары булган тарихи биналар, әлегә урамнарны төзүнең алгы линиясен формалаштыра торган тарихи территорияләр чикләрендә урнашкан объектлар киртәләрендә;
- 14) киртә тигезлегеннән югарырак;
- 15) мәгълүмат тапшыруның динамик ысулын кулланып.

169.4.10. Модуль конструкция - оештыру-хокукий рәвешенә бәйсез рәвештә берничә оешма, индивидуаль эшкуарлар урнашкан очракта, бинада яки ул урнашкан жир кишәрлегендә урнашкан бинага яисә шундый бина урнашкан жир кишәрлегендә урнашкан модульләр рәвешендә берничә оешма урнашкан очракта яисә аңа парковка урыннары оештыру яки оештыру өчен бирелгән жир кишәрлегә белән чиктәш жирдә урнашкан модульләр рәвешендә урнаштырылган элмә такталарның бер төре.

Модуль конструкция түбәндәгеләр рәвешендә урнаштырылырга мөмкин:

- декоратив панно;
- консоль конструкциясе;
- вывескалар, режим табличкасы, керү төркемнәрен пыялалауда башкарылган тактадан тыш;
- Эре форматтагы стелалар.

Модульле конструкцияләргә әлегә пунктта каралган үзенчәлекләренә үтөгәндә мәгълүмат

конструкциясенең тиешле төре өчен билгелэнгән таләпләр кагыла.

Модульле конструкцияләр урнаштыру рөхсәт ителми:

- 1) биекlege 6,0 м дан артык һәм 2,0 м дан да кимрәк (консольная конструкция);
- 2) тарихи территорияләр чикләрендә урамга чыга торган (бу урамнарны төзүнең алгы сызыгын төзи торган) биналар фасадларында (консольная конструкция);
- 3) биш каттан артыграк биеклектәге биналарда (консольная конструкция);
- 4) күпфатирлы торак йортлар фасадларында, төзелгән-янкормалы биналардан (консольная конструкция) тыш;
- 5) мәдәни мирас объектларында, төзелеш датасы 1959 елга кадәр булган тарихи биналарда (консольная конструкция);
- 6) бер блока һәм бер бинада модуль элементларының мәгълүмати кырын һәм яктырту ысулларын эзерләүнең төрле материалларын кулланып;
- 7) бер конструкциядә кимендә өч модульле элемент саны;
- 8) декоратив панно рәвешендәге модульле конструкция булганда консольных;
- 9) кронштейн рәвешендә модульле конструкция булса, декоратив панно рәвешендә;
- 10) бер корылма рәвешендәге бер бинада икедән артык блок;
- 11) биекlege һәм озынлыгы 1,5 метрдан артык (гамәлгә кую тактасы, режимлы табличка);
- 12) башкарыла торган простенка озынлыгының 2/3 өлешеннән артыгы (гамәлгә кую тактасы, режимлы табличка);
- 13) керү юлының бер ягыннан күбрәк (гамәлгә кую тактасы, режимлы табличка).

169.4.11. Стела - аерым күләм-пространство, индивидуаль башкаруда кече (биекlege 6,0 м дан артмаган) яисә эре (6,0 м дан артык) форматтагы мәгълүмати конструкция, ул фундаменттан, нейтраль төсләр материалы белән тышланган каркастан (соры, көрән, кара, көрән һ.б.) тора, аның оешманың фирма атамасы, товарлар һәм хезмәтләр (исеме, логотип) турында кыскача мәгълүмат тупланган.

Катламаларны урнаштыру рөхсәт ителми:

- 1) оешманың, индивидуаль эшкуарның бинасы һәм урнашкан урыны, шулай ук аны эксплуатацияләү яисә парковка урыннарын оештыру өчен бирелгән жир кишәрлеге булган милекчесенә, хужасына, кулланучыга караган жир кишәрлеге чикләрендә;
- 2) фундаментны декоратив бизәлешеннән башка күмеп китүнең техник мөмкинлеге булмаган очракларда;
- 3) бер жир кишәрлеге чикләрендә, гамәлдәге төзелеш, янгын һәм санитария нормаларын һәм кагыйдәләрен исәпкә алып башкарылган территорияне төзекләндерү буенча проект карары белән нигезләмичә, бер жир кишәрлеге чикләрендә берәр аерым урнаштырылган мәгълүмат конструкциясе булганда;
- 4) мондый объект проектында каралмаган жир кишәрлеге чикләрендә бердән артыграк йә аерым торучы башка мәгълүмат конструкциясе булганда;
- 5) стационар булмаган сәүдә объекты, индивидуаль яисә күпфатирлы торак йорт белән шөгыйльләнүче жир кишәрлеге чикләрендә;
- 6) конструкция фундаментыннан бинаның нигезенә кадәр 6,0 м ераклыкта;
- 7) тротуарларда һәм жәяүлеләр өчен юллар, юл йөрү юлларында, машина кую һәм машина кую урыннары өчен билгелэнгән урыннарда;
- 8) яшел утыртмалар (агачлар, куаклар) урынына;
- 9) агач кәүсәләреннән 5,0 м ераклыкта томаланган фундаментка ия;
- 10) профнастил, туқыма материаллар эзерләгәндә файдаланып;
- 11) мәгълүмати өслекләрне алмаштырылган сурәтле, шулай ук медиа-экраннар белән берләштерелгән кече форматта урнаштыру;
- 12) мәгълүмати кырда фоторәсем белән;
- 13) автомобильләргә ягулык салу станцияләреннән тыш, гомуми майданы 5000,0 кв. метрдан кимрәк булган биналар өчен эре форматта;
- 14) мәгълүматны тапшыруның динамик ысулын кулланып, медиа-экраннардан тыш, ягулыкка бәяләр турындагы мәгълүмат белән автозаправка станцияләренең стелы.

169.4.12. Капчыклы корылма - майданы 6,0 кв. м дан артмаган эчке яисә тышкы яктырткычлы аерым мәгълүмати конструкция, биекlege 4,0 м дан артмаган, ул фундаменттан, каркастан, декоратив элементлардан, мәгълүмат кырыннан нык нигездә 6,0 кв. м дан артмаган.

Яклаучы конструкцияләрне урнаштыру рөхсәт ителми:

- 1) оешманың, индивидуаль эшкуарның бинасы һәм урнашкан урыны, шулай ук аны эксплуатацияләү яисә парковка урыннарын оештыру өчен бирелгән жир кишәрлеге булган

милекчесенә, хужасына, кулланучыга караган жир кишәрлеге чикләрендә;

2) фундаментны декоратив бизэлешеннән башка күмеп китүнең техник мөмкинлеге булмаган очракларда;

3) бер жир кишәрлеге чикләрендә, гамәлдәге төзелеш, янғын һәм санитария нормаларын һәм кагыйдәләрен исәпкә алып башкарылган территорияне төзекләндерү буенча проект карары белән нигезләмичә, бер жир кишәрлеге чикләрендә берәр аерым урнаштырылган мәгълүмат конструкциясе булганда;

4) «Урта Курса авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең мәдәни мирас объектларын, 1959 елга кадәр төзелгән тарихи биналарны, мәдәни объектларны, панорларын һәм перспективаларын чикләүне;

5) мондый объект проектында каралмаган жир кишәрлеге чикләрендә бердән артыграк йә аерым торучы башка мәгълүмат конструкциясе булганда;

6) стационар булмаган сәүдә объекты, индивидуаль яисә күпфатирлы торак йорт белән шөгыйльләнүче жир кишәрлеге чикләрендә;

7) конструкция фундаментыннан бинаның нигезенә кадәр 6,0 м ераклыкта;

8) тротуарларда һәм жәяүлеләр өчен юлларда, юлларда, машиналар кую һәм кую урыннары өчен билгеләнгән урыннарда;

9) яшел утыртмалар (агачлар, куаклар) урынына;

10) агач кәүсәләреннән 5,0 м ераклыкта томаланган фундаментка ия булса;

11) профнастил, тукума материаллар эзерләгәндә файдаланып;

12) мәгълүмати конструкцияне декоратив-сәнгатьчә бизәмичә;

13) гомуми файдаланудагы территориянең чикләрен билгеләүче кызыл сызыклы жир кишәрлеге чигеннән 6,0 м ераклыкта;

14) мәгълүмат тапшыруның динамик ысулын кулланып.

169.4.13. Флагов композициясе - нигездән, бер яки берничә флагштоктан һәм йомшак тукумадан (мәгълүмати кырлардан) торган аерым торучы мәгълүмати конструкция.

Флаг композицияләрен урнаштыру рәхсәт ителми:

1) оешманың, индивидуаль эшкуарның бинасы һәм урнашкан урыны, шулай ук аны эксплуатацияләү яисә парковка урыннарын оештыру өчен бирелгән жир кишәрлеге булган милекчесенә, хужасына, кулланучыга караган жир кишәрлеге чикләрендә;

2) фундаментны декоратив бизэлешеннән башка күмеп китүнең техник мөмкинлеге булмаган очракларда;

3) бер жир кишәрлеге чикләрендә, гамәлдәге төзелеш, янғын һәм санитария нормаларын һәм кагыйдәләрен исәпкә алып башкарылган территорияне төзекләндерү буенча проект карары белән нигезләмичә, бер жир кишәрлеге чикләрендә берәр аерым урнаштырылган мәгълүмат конструкциясе булганда;

4) мәдәни мирас объектларын, 1959 елга кадәр төзелгән тарихи биналарны, мәдәни объектларны, панорамаларны һәм Арча шәһәре перспективаларын чикләүне;

5) мондый объект проектында каралмаган жир кишәрлеге чикләрендә бердән артыграк йә аерым торучы башка мәгълүмат конструкциясе булганда;

6) стационар булмаган сәүдә объекты, индивидуаль яисә күпфатирлы торак йорт белән шөгыйльләнүче жир кишәрлеге чикләрендә;

7) конструкция фундаментыннан бинаның нигезенә кадәр 6,0 м ераклыкта;

8) тротуарларда һәм жәяүлеләр өчен юлларда, юлларда, машиналар кую һәм кую урыннары өчен билгеләнгән урыннарда;

9) яшел утыртмалар (агачлар, куаклар) урынына;

10) агач кәүсәләреннән 5,0 м ераклыкта томаланган фундаментка ия булса;

11) киңлеге буенча флагштоklar арасыннан зуррак булган мәгълүмати кыр габаритлары белән.

169.4.14. Махсуслаштырылган конструкция - халыкны яклау һәм куркынычсызлыкны тәэмин итү өлкәсендә социаль әһәмияткә ия мәгълүмат турында халыкка хәбәр итү өчен билгеләнгән аерым мәгълүмати конструкция, шулай ук фундаменттан, каркастан, нейтраль чөчәкләр материалы белән уратып алынган спорт-массакуләм чаралар турында мәгълүмат кыры, электрон экран рәвешендәге мәгълүмат кыры, ул эре сәүдә һәм спорт-, мәдәни-күңел ачу комплексларының жир кишәрлекләре мәйданы 3 гектардан артык булган жир участкаларында урнашкан видеосурәтләргә күрсәтергә мөмкинлек бирә.

Махсуслаштырылган конструкцияләргә урнаштыру рәхсәт ителми:

1) оешманың, индивидуаль эшкуарның бинасы һәм урнашкан урыны, шулай ук аны

эксплуатацияләү яисә парковка урыннарын оештыру өчен бирелгән җир кишәрлеге булган милекчесенә, хужасына, кулланучыга караган җир кишәрлеге чикләрендә;

2) фундаментны декоратив бизэлешеннән башка күмеп китүнең техник мөмкинлеге булмаган очракларда;

3) бер җир кишәрлеге чикләрендә, гамәлдәге төзелеш, янгын һәм санитария нормаларын һәм кагыйдәләрен исәпкә алып башкарылган территорияне төзекләндерү буенча проект карары белән нигезләмичә, бер җир кишәрлеге чикләрендә берәр аерым урнаштырылган мәгълүмат конструкциясе булганда;

4) мәдәни мирас объектларын, 1959 елга кадәр төзелгән тарихи биналарны, Казан шәһәренең мәдәни объектларын, панорларын һәм перспективаларын чикләүне;

5) мондый объект проектында каралмаган җир кишәрлеге чикләрендә бердән артыграк йә аерым торучы башка мәгълүмат конструкциясе булганда;

6) стационар булмаган сәүдә объекты, индивидуаль яисә күпфатирлы торак йорт белән шөгыйльләнүче җир кишәрлеге чикләрендә;

7) конструкция фундаментыннан бинаның нигезенә кадәр 6,0 м ераклыкта;

8) тротуарларда һәм хәяүлеләр өчен юлларда, юлларда, машиналар кую һәм кую урыннары өчен билгеләнгән урыннарда;

9) яшел утыртмалар (агачлар, куаклар) урынына;

10) агач кәүсәләреннән 5,0 м ераклыкта томаланган фундаментка ия булса;

11) профнастил, тукыма материаллар эзерләгәндә файдаланып.

Гражданнарны игълан итү өчен шартлар, мәдәни һәм спорт чаралары афишалары

170. Мәдәни һәм спорт чараларының игъланнарын, афишаларын урнаштыру гражданнарның массакуләм жыелу урыннарында һәм хәяүлеләр өчен күңелле зоналарда билгеләнә торган махсус тумбаларда, калканнарда һәм стендларда гына рөхсәт ителә.

Игъланнар өчен дивар аерым торучы объектлар рәвешендә яки биналарда яки корылмаларда асылма калканнар рәвешендә урнаштырылырга мөмкин.

VI. Коммуникацияләрне төзегәндә, ремонтлаганда, реконструкцияләгәндә җир эшләрен уздыруга төп таләпләр

171. Юл өслекләрен грунт белән каплауга яисә ачуга бәйле эшләр (җир асты коммуникацияләрен салу, реконструкцияләү яисә ремонтлау, свай һәм шпунт тутыру, электр тапшыру линияләре терәкләрен, элементә, яктырту терәкләрен урнаштыру (алмаштыру), яктырту планын төзү, грунт планировкасы һәм башка эшләр) вәкаләтле орган тарафыннан бирелгән язма рөхсәт (җир эшләрен житештерү ордery) булганда гына башкарыла.

172. Җирлек территориясен төзекләндерүгә бәйле җир, төзелеш һәм ремонт эшләрен оештыру һәм уздыру, җир эшләрен житештерүгә ордер алу һәм алу муниципаль хокукый актларның билгеләнгән таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

173. Яшел утыртмаларны сүтү яисә күчереп утырту кирәк булганда, Башкарма комитетның күрсәтмәсен билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерергә һәм яшел утыртмаларны сүтәргә яисә күчереп утыртырга кирәк.

174. Җирлек юлларында хәрәкәтне вакытлыча чикләү яисә туктату, юлның ике ягынан да заказчылар һәм эшләр житештерүчеләр турында кирәкле барлык белешмәләрне, эшләр срокларын, әйләнешнең мөмкин булган маршрутларын мәжбүри урнаштырган вәкаләтле орган тарафыннан бирелә торган рөхсәт нигезендә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән калканның рәвеше һәм эчтәлегә рөхсәт бирү буенча муниципаль хезмәт күрсәтүнең тиешле административ регламенты белән билгеләнә.

175. Вакыты узган ордерлар буенча коммуникацияләр төзегәндә, ремонтлаганда, реконструкцияләгәндә җир эшләре ирекле дип таныла.

VII. Уңайлы мохиткә аерым таләпләр

176. Торак мохитне төзекләндерү объектларын, урамнарны һәм юлларны, мәдәни-көнкүреш хезмәт күрсәтү объектларын проектлаганда, өлкән яшьтәге кешеләр һәм инвалидлар

өчен торак пунктлар тирәлегеннән файдалану мөмкинлеген, әлеге объектларны өлкәннәрнең һәм инвалидларның күчеп йөрүенә ярдәм итә торган элементлар һәм техник чаралар белән жиһазландыруны күздә тоту тәкъдим ителә.

Өлкән яшьтәге затларны һәм инвалидларны хәрәкәткә китерүче техник чаралар һәм җайланмалар проектлау, төзү, урнаштыру, расланган проект документациясә нигезендә яңа төзелештә заказчы тарафыннан гамәлгә ашырылырга тәкъдим ителә.

VIII. Биналар (алардагы биналар) милекчеләренең һәм корылмаларның һәм башка затларның яқындагы территорияләренә төзекләндерүдә катнашу тәртибе

177. Хужалык итүче субъектлар һәм физик затлар территорияне, законда яисә шартнамәдә башкасы каралмаган булса, түбәндәге тәртиптә җыештырырга һәм санитар карап торырга хокуклы:

177.1.идарәче оешмалар - күпфатирлы йортларның йорт яны территориясә, шулай ук 5 м радиустагы төп фасад ягынан йә урамның машина юлына кадәр (юл буйлап объект урнашкан очракта);

177.2.социаль өлкә учреждениеләре (мәктәпләр, мәктәпкәчә учреждениеләр, мәдәният, сәламәтлек саклау, физкультура һәм спорт учреждениеләре) - бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә территорияләр, шулай ук учреждение территориясә алдындагы җир кишәрлеге, 10 м радиуста төп фасад ягынан йә урамның йөрү өлешенә кадәр (юл буйлап объект урнашкан очракта) башка яктан - 10 м радиуста;

күпфатирлы торак йортларда төзелгән торак булмаган биналарны эксплуатациялүче затлар яқындагы территорияне озынлыкка - биналарның бөтен озынлыгы буена, киңлегенә - 10 м ераклыгында яисә юл өлеше бордюрына кадәр (юл буйлап урнашкан очракта) идарәче оешма белән килешү булмаган очракта, җыештырырга хокуклы;

177.4.сәнәгать предприятиеләре һәм барлык милек рәвешләрендәге оешмалар - аларга килү юллары, тротуарлар, аларга якин коймалар, санитар-яклау зоналары. Предприятиеләрнең санитар-яклау зоналары гамәлдәге санитария кагыйдәләре һәм нормалары таләпләре нигезендә билгеләнә;

177.5.төзүче - 50 м радиуста төзелеш мәйданчыклары янындагы территорияләр һәм гамәлдәге төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре нигезендә 50 м радиуста аларга килү юллары;

177.6.торак йортлар хужалары - бирелгән җир кишәрлеге чикләрендәге территорияләр (яки, җир кишәрлеге билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән очракта, җир кишәрлеге билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән очракта) һәм территорияләр (юл буйлап объект урнашкан очракта);

177.7.стационар булмаган объектлар (лоткалар, киосклар, павильоннар һәм башка стационар булмаган сәүдә объектлары) һәм сезонлы кафелар хужалары - җир участогы объектның урнаштыру өчен бирелгән территория һәм аның янындагы территория урынның тышкы чигеннән алып урамның машина юлына кадәр 10 метр ераклыкта (юл буйлап объект урнашкан очракта);

Базарларның идарәче компанияләре, сәүдә һәм жәмәгать туклануын оештыру (рестораннар, кафелар, кибетләр) - бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә территорияләр һәм аның янәшәсендәге территорияләр кишәрлек чикләреннән 50 м радиуста һәм урамның машина юлына кадәр (юл буйлап объект урнашкан очракта);

177.9.биналарның, корылмаларның милекчеләре яисә башка хокук ияләре - бина, корылма периметры яисә бирелгән җир участогы чикләреннән алып 10 м радиуста һәм урамның машина юлына кадәр (юл буйлап объект урнашкан очракта);

177.10.автомобиль юлының һәм башка җир кишәрлекләренең бүленгән полосасы чикләрендә урнашкан ягулык салу станцияләре - бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә һәм аның янәшәсендәге территория кишәрлек чикләреннән 50 м радиуста һәм урамның машина юлларына кадәр;

177.11.гараж кооперативлары - бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә территорияләр, янәшәдәге территорияләр һәм участок чикләреннән 50 м радиуста һәм урамның машина юлына кадәр һәм аларга килү юллары;

177.12. "Урта Курса авыл җирлеге" муниципаль берәмлеге башкарма комитеты - бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә җирләү урыны һәм гомуми файдаланудагы участок һәм территория чикләреннән 10 м радиуста якин территория;

177.13.җир кишәрлекләренең хокук ияләре - бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә (яки, җир

кишәрлеге билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән очракта, жир кишәрлегенең фактта барлыкка килгән чиге буенча) һәм жир кишәрлегенең тышкы чигеннән алып йә урамның машина юлына кадәр 5 м ераклыктагы территорияләр (юл буйлап объект урнашкан очракта);

177.14.автотранспорт чараларын озак һәм кыска сроклы саклау тукталышлары хужалары - бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә территория һәм жир кишәрлегенең тышкы чигеннән 10 м ераклыкта һәм урамның машина юлына кадәр (юл буйлап объект урнашкан очракта) янәшәдәге территория.

IX. Йорт хайваннарын һәм кошларын тоту

178. Йорт хайваннарын тотуның төп принциплары, шартлары, этләрне йөртү кагыйдәләре, «Татарстан Республикасында йорт хайваннарын тотуның аерым мәсьәләләре турында» 2014 елның 7 мартындагы 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнә.

179. «Урта Курса авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге гомуми файдаланудагы урамнарда, скверларда, паркларда, мәйданнарда һәм башка урыннарда авыл хужалыгы терлекләрен (сыерларын, сарыкларын, кәжәләрен, дуңгызларын һәм башкаларын) һәм кошларны көтү тыела.

180.Авыл хужалыгы хайваннарын коткару жирле үзидарә органының норматив-хокукый акты белән билгеләнә торган көтүлекләр урыннарында, хужасын күзәтүдә яисә аның кушуы буенча башка затны күзәтүдә рөхсәт ителә.

181.Йорт хайваннарын урамда калдырганда, терлек хужалары яшел үсентеләр бозылудан һәм терлекләр тотуга тотылган чыгымнарны каплай.

X. Кагыйдәләр таләпләренең үтәлешен тикшереп тору

182.Физик һәм юридик затлар, вазыйфаи затлар өлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән жирлек территориясен төзекләндерү таләпләрен үтәүне тәэмин итәргә тиеш.

183. Әлеге кагыйдәләрне бозу административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексы (федераль законнарда һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларында каралган нормаларны һәм кагыйдәләрне үз эченә алган өлеге Кагыйдәләрнең нигезләмәләреннән тыш) нигезендә җаваплылыкка китерә.

184. Төзекләндерү өлкәсендә законнар һәм муниципаль хокукый актлар таләпләрен үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен җаваплылыкка җәлеп итү күрсәтелгән таләпләрен үтәүдән һәм кертелгән хокук бозуларны бетерүдән затны азат итми.